

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Operní zpěv

DIPLOMOVÁ PRÁCE

OSOBNOST MILADY ŠUBRTOVÉ

Adéla Škopková

Vedoucí práce : Roman Janál

Oponent práce: doc. MgA. Helena Kaupová

Datum obhajoby: 6.6.2016

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha 2016

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Musical Arts

Opera singing

MASTER'S THESIS

PERSONALITY OF MILADA ŠUBRTOVÁ

Adéla Škopková

Thesis advisor: Roman Janál

Evaluation Committee: doc. MgA. Helena Kaupová

Date to Defend Thesis: 6.6.2016

Academic Title: MgA.

Prague 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem magisterskou práci na téma

Osobnost Milady Šubrtové

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha dne

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

ABSTRAKT ČJ

Magisterská práce „Osobnost Milady Šubrtové“ pojednává o uměleckém i rodinném životě české operní pěvkyně. Nejprve se zabývá jejími začátky a jejím zázemím. Poté popisuje její dospívání a školy, které Milada Šubrtová vystudovala. Profesory, kteří paní Šubrtovou velice ovlivnili. Práce se zaměřuje na počátky její kariéry, na první role, ve kterých hrála. Na první angažmá, které dostala. Na úspěchy a pády. Práce popisuje její lásku k milovanému muži a k jejíma dvěma nejbližším přátelům panu profesoru J. Mrázkovi a paní profesorce Christině Kluge-Mrázkové. Dočtete se zde o jejích angažmá a hostování v českých divadlech. V této práci se také můžete dočíst, jakých úspěchů dosáhla, kolik velkých rolí má v repertoáru a jakým byla člověkem. V práci jsem se také zaměřila na odborné kritiky představení a vystoupení paní M.Šubrtové a udělala analýzu některých jejích nahrávek. Jinak Práce obsahuje dva rozhovory. Prvním z nich je rozhovor s paní PhDr. Christinou Kluge-Mrázkovou, která osobně znala paní Miladu Šubrtovou a byla její blízkou přítelkyní. Druhým z nich je rozhovor s panem starostou obce Chříče Ing. Petrlíkem. Na jeho popud bylo založeno po její smrti muzeum Milady Šubrtové ve stejnojmenné vesnici. Na závěr mé práce dělám rozbor dotazníku ohledně "Osobnosti Milady Šubrtové", který jsem vytvořila za účelem poznání, kolik respondentů zná tuto skvělou operní pěvkyni.

ABSTRAKT AJ

Master thesis, The personality of Milada Šubrtová, focuses on the artistic and family life of the Czech opera singer. Firstly, it looks at her beginnings and her background. Then it describes Milada Šubrtová's adolescence and her education. Professors who influenced Lady Šubrtová greatly. The thesis focuses on the beginning of her career, the first role in which she played. On the first engagement she ever received. On her successes and failures. The thesis describes how much she loved her husband and the two closest friends - Professor J. Mrázek and Professor Christina Kluge-Mrázková. You will have the opportunity to read about her engagement and the hosting in Czech theaters. In this thesis you can also read about her achievements, many great roles in her repertoire and about her personality. In my thesis, I also focused on the professional critics of Mrs.Šubertová performances and analysed some of her recordings. The thesis includes two interviews. The first one is an interview with PhDr. Christina Kluge-Mrázková who knew Mrs. Milada Šubrtová personally and who was her close friend. The second one is an interview with Ing. Petrlík, the mayor of a village Chříč. Thanks to his initiative, there was established a museum of Milada Šubrtová in this village after her death. At the conclusion of my thesis I have made an analysis of the questionnaire regarding "Personality of Milada Šubrtová" which I created in order to know how many respondents know this great opera singer.

Obsah

Úvod.....	1
Dětství a studium.....	3
Pěvecké začátky.....	5
Profesní život.....	8
Kritiky na vystoupení paní Milady Šubrtové.....	11
Analýza nahrávek paní Milady Šubrtové.....	16
Rozhovor s PhDr. Christinou Kluge-Mrázkovou.....	22
Pamětní síň paní Milady Šubrtové.....	35
Rozhovor s panem Ing. Vladimírem Petříkem, starostou obce Chříč.....	36
Průzkum o povědomí "Kdo byla paní Milada Šubrtová?"	39
Závěr.....	43
Použitá literatura.....	44
Přílohy.....	45

Úvod

Jako téma mé magisterské práce jsem si vybrala "Osobnost Milady Šubrtové", jelikož si myslím, že to byla výborná umělkyně a nezapomenutelná operní zpěvačka, pro kterou byla hudba celým životem. Patřila právem k umělcům tzv. "zlaté éry Národního divadla" a myslím si, že by se od ní mnozí mohli učit s jakou láskou by se mělo zpívat a uvědomit si, že nezáleží jen na krásně předvedených tónech, ale i na srozumitelnosti textu, energii a síle prožitku, kterou zpěvák posluchačům předává.

Cílem práce je popsat Miladino dětství, studium, první amatérské i profesionální úspěchy, soutěže, různá ocenění, angažmá, manželství s panem dirigentem Janem Tichým a velice blízké celoživotní přátelství s paní profesorkou Christinou Kluge-Mrázkovou a panem profesorem Jaroslavem Mrázkem. Můžete se zde také dočíst s jakou grácií se zhostila svých velkých operních rolí a že jich nebylo vůbec málo a jaký obrovský úspěch měla u posluchačů a kritiků nejen v České Republice. Také jsem si dovolila do své práce zařadit, mnou vytvořený, průzkum trhu, který ukazuje na to, jak vysoké procento z dotazovaných lidí zná v dnešním století osobnost Milady Šubrtové, ví jaké role zpívala a také jaká ocenění a tituly dostala.

Želbohu víme, že život každého člověka není naplněn jen krásnými okamžiky, ale objevují se i nepěkné, smutné a někdy i tragické události. Do těchto událostí by se v životě Milady Šubrtové určitě dali zařadit smrt její maminky, která celý život žila jen pro ni a její kariéru a starala se o ni s tou největší mateřskou láskou. Později i smrt jejího milovaného manžela pana dirigenta Jana Husa Tichého, po které už paní Milada Šubrtová neměla takovou touhu do života a do zpěvu, jako dříve.

Nedílnou součástí profesního života umělce je kritika. Ať už pozitivní, nebo negativní. V jedné z mých kapitol se kritikám z novin a časopisů také věnuji. Kritikám, které byly uveřejněny zde v Čechách, ale i v zahraničí.

V mé diplomové práci jsem také udělala analýzu různých nahrávek paní

M.Šubrtové. Konkrétně nahrávky Rusalky a Julie od A.Dvořáka.

Součástí této práce je také rozhovor o Miladě Šubrtové s již výše zmíněnou paní profesorkou Christinou Kluge-Mrázkovou. Právě ona totiž byla nejlepší přítelkyní paní Milady Šubrtové. Jejich přátelství trvalo desítky let a společně se svými manželi byli permanentně v kontaktu. Jejich vztah nebyl jen přátelský, ale i kolegiální, protože spolu často vystupovali na koncertech. Jelikož paní M. Šubrtová dávala hodiny zpěvu paní Christině Kluge-Mrázkové, už od jejích 24 let, dalo by se říci, že byla i její učitelkou zpěvu a jak sama paní profesorka Kluge říká, byla pro ni paní Milada Šubrtová "druhou maminkou" a pan dirigent Jan Tichý "druhým tatínkem" tady v Čechách.

Dále v mé práci zmiňuji Pamětní síň Milady Šubrtové, která vznikla po jejím úmrtí ve vesnici Chříč. A také zde přikládám krátký rozhovor o paní Šubrtové s panem starostou Ing. Vladimírem Petrlíkem.

Dětství a studium

Paní Milada Šubrtová se narodila dne 24. května 1924 ve Lhotě u Kralovic, což je malá vesnice v okrese Plzeň-sever.

Rodný dům paní Milady Šubrtové ve Lhotě u Kralovic

Narodili se zde i její rodiče, kteří spolu dokonce chodili do jedné třídy. Její tatínek vystudoval průmyslovou školu v Praze a přitom ještě zvládl pomáhat jejímu dědečkovi, který byl strojní zámečnick. Postupem času si uvědomil, že už ve Lhotě žít nechce, přijal místo u Elektrických podniků a přestěhoval se s celou rodinou do Prahy. V té době byly Miladě jen čtyři roky. Zpočátku se často stěhovali a Milada kvůli tomu musela měnit základní školu, ale v roce 1939 ukončila povinnou školní docházku v měšťanské škole v ulici Národní obrany v Praze.

Když se její rodiče rozhodovali jak to bude s Miladou dále, zjistili že jí velice baví zpěv. Maminka ji v tomto směru podporovala, avšak tatínek řekl, že si nepřeje, aby se Milada stala zpěvačkou a ať se radši živí normální kancelářskou

prací. Z toho důvodu nastoupila Milada po měšťanské škole na školu obchodní na Žižkově, kterou v roce 1942 zdárně ukončila.

Po jejím absolvování získala pracovní místo v kanceláři u firmy Laita a Blažek, což byly obuvnické přípravy.

V roce 1943 byla nasazena do továrny Walter, a.s., v Jinonicích a tím pádem se vyhnula povinnosti jít do říše jako roční 24. Pracovala opět v kanceláři a když o rok později onemocněla zánětem plic, byla na čtyři měsíce hospitalizována do nemocnice a po jejím návratu už pro ni ve Waltrových závodech nebyla práce a tak už se nenahlásila do zaměstnání nikam.

Po skončení války ji tatínek zavezl na místo svého pracoviště, do Elektrických podniků, kde absolvovala půlroční kurz u tzv. Hollerithových strojů a získala opět místo v kanceláři. Podle jejích slov zde práce byla únavná, nudná a strašně ji nebavila. Proto nebylo překvapením, že se stále častěji z práce omlouvala. Svému nadřízenému tvrdila, že musí odejít dříve z důvodu nahrávání rozhlasové relace. Po roce v tomto zaměstnání skončila a začala se věnovat a více zajímat o zpěv.

Pěvecké začátky

Už od malička bylo na Miladě patrné pěvecké nadání. Jak sama prozradila, zdělila po obou rodičích něco krásného. Její maminka měla hezký a kvalitně posazený hlas, kterým doma často zpívala. Naproti tomu tatínek dokázal reprodukovat písničku, kterou slyšel třeba jen párkrát. To by mohlo znamenat, že po mamince zdělila hlas a po tatínkovi muzikálnost.

Hudební nadání se u ní ukázalo už ve dvou letech, kdy složila, podle slov její maminky, svoji první písničku "Tájičty-táji". Její první účinkování na jevišti proběhlo již v šesti letech, kdy zpívala dětskou píseň o psíčkovi, který se jmenoval Pantoflíček.

Jak léta plynula, začaly se Miladě líbit šlágry hrané v rozhlase. Zapisovala si slova písní a po několikátém poslechu je dokázala zazpívat.

V jejích 15 letech se zamilovala do gramofonové nahrávky "Hlasů jara" od Johanna Strausse, kde zpívala výborná pěvkyně Erna Sack. Snažila se ji napodobit, ale tato skladba, plná neuvěřitelně vysokých koloratur, dala mladé začínající zpěvačce velice zabrat. Zpočátku to sama nezvládla, ale postupem času pochopila jak na to a bez cizí pomoci dokázala zazpívat na konci tříčárkované f. V 19 letech tuto skladbu nahrála na gramofonovou desku v soukromém AR Studiu Lucerna v Praze.

Po absolvování obchodní školy na Žižkově její touha po zpívání rostla a šla se poradit s jednou maminčinou známou, která byla profesorka zpěvu na dívčí škole. Jmenovala se Mada Pešková a když jí Milada zazpívala "Hlasy jara", byla z ní nadšená a začala její maminku přemlouvat, aby Miladu nechala nějakým způsobem vystudovat zpěv, že je vysoká koloratura a že by ji ráda učila, ale že by už potřebovala lepšího profesora.

O dva roky později ji známý pozval na představení ochotnického divadla do restaurace Na Zavadilce. Setkala se tam s amatérskými hudebníky, kteří hráli i valčíky. Když zazněly "Hlasy Jara", které znala, začala s nimi zpívat. Nabídli jí,

aby s nimi každý týden vystupovala. Zanedlouho se o jejich vystoupeních roznesla zpráva a přicházeli další hudebníci, kteří se chtěli účastnit. Tak vznikl nápad, aby společně vytvořili nějaké operetní představení. Mezi jejich první patří "V trojském zámečku" nebo "Ostrov milování" od Stelibského. Všiml jsi jí tam v té době známý tenorista Národního divadla Jindřich Blažíček a doporučil jí, aby se věnovala opeře.

Později jí přišla nabídka od jednoho známého, že navštěvuje hodiny pana profesora Zdenko Knittla a nabídl jí, aby šla s ním a předzpívala mu. Velice ráda šla a zaspívala její nejoblíbenější "Hlasy jara". Od té doby se stala jeho žákyní. Byl z ní dokonce tak nadšený, že jí nabídl výuku zdarma. Začínala studiem písní a postupně přešla na studium celých oper. Mezi její první opery rozhodně patří Blodkova opera "V Studni", role Lidunky, postava Mařenky z "Prodané nevěsty" od B. Smetany a role Rusalky z opery "Rusalka" od A. Dvořáka.

Za nedlouho poté jí pan profesor Zdenko Knittl domluvil předzpívání v Liberci, kde ji ihned přijali. Nicméně Milada nechtěla opouštět Prahu a tak nabídku nepřijala. Začínala tedy v Praze a to ve Velké opeře 5. května. V její první umělecké smlouvě měla označení jako sólista s povinností sboru. Nemohla být pouze sólista, jelikož neměla konzervatoř. V roce 1946 jí byla nabídnuta role Giulietty z "Hoffmanových povídek", které se velice dobře zhostila. V dalším roce již získala smlouvu pro sólisty.

Její začátky v Národním divadle pro ni nebyly lehké. Oproti Velké opeře 5. května tam kolektiv a prostředí nebylo tak přátelské. Jejím oborem byl kolorатурní soprán a tím pádem se stala nežádoucí konkurencí. Zažívala intriky, na které do té doby nebyla zvyklá a vše se završilo její výpovědí. Byla to pro ni taková rána, že se jí z toho zhoršil zdravotní stav.

Konkrétně se jí zvýšila činnost štítné žlázy. Lékaři jí byla doporučena léčba v Tatranské Poliance. Strávila tam půl roku a poté se vrátila zpátky do Národního divadla, neboť byla její výpověď mezitím zrušena. Od té doby však dostávala nabídky pouze na menší role. Změnilo se to až po přijetí role Krasavy od Jaroslava Krombholce. I když to nebyla přesně role pro ni, zvládla ji a poté ji byly svěřovány opět hlavní role.

V tomto období se v roce 1954 přihlásila na Mezinárodní pěveckou soutěž o cenu Emy Destinové a Karla Buriana, kterou vyhrála spolu s dalšími třemi sopranistkami.

Profesní život

Operní zpěvačka Milada Šubrtová byla velkým profesionálem. Svědčí o tom i mnoho situací, kdy byla požádána o záskok za nemocné kolegyně a ona nikdy neodmítla i přes to, že některé nové role musela nastudovat v rekordním čase. Příkladem tomu může být nastudování role Cio-Cio-San z opery "Butterfly" pod vedením pana dirigenta Bohumila Gregora. Naučila se tuto roli za sedm dní a bez orchestrální zkoušky ji zazpívala v divadle na představení. Podobně tomu bylo například i s postavou Mařenky z opery "Prodaná nevěsta" od B. Smetany. Vedení divadla ji jednoho dne v dopoledních hodinách požádalo, jestli by mohla tuto roli v ten samý den zazpívat jako záskok. Ona v domění, že jde o večerní představení souhlasila a až později se dozvěděla, že se opera hraje již odpoledne. Opět musela jít bez přípravy na jeviště, ale roli zvládla. V záskocích se natolik osvědčila, že pokud byl potřeba záskok, vedení se vždy obracelo na ni.

Za svůj profesní život se Milada setkala s mnoha operními režiséry. Jejím oblíbeným režisérem byl pan Karel Jernek. Dával interpretovi prostor na vyjádření vlastních nápadů a pocitů z role a bylo s ním možné o roli diskutovat. Kromě něj bylo mnoho dalších režisérů, se kterými Milada spolupracovala. Například jimi byli Alfréd Radok, Ladislav Štros, Ladislav Boháč, Václav Kašík, Hanuš Thein, Bohumil Hrdlička aj.

Dalšími významnými lidmi v profesním životě Milady Šubrtové byli bezesporu operní dirigenti. Jedním z nich byl pan dirigent Zdeněk Chalabala. Velice ho uznávala jako člověka i jako umělce. Říkala, že nikdo před ním ani po něm nedokázal tak dobře detailně pracovat se zpěváky jako on. I když neměl pěvecký hlas, dokázal vždy s citem předzpívat to, co od zpěváků požadoval. Velice dbal na srozumitelnost textu.

Dalšími dirigenti se kterými paní Šubrtová spolupracovala byli například Rudolf Vašata, Iša Krejčí, František Škvor, Jaroslav Krombholc, Jaroslav Šíp, František Dyk a v neposlední řadě její milovaný manžel a dirigent Jan Hus Tichý.

Ačkoli Miladě Šubrtové mnohokrát za život nabízeli zahraniční angažmá a

kariéru velké hvězdy, nikdy nechtěla opustit svoji rodnou zemi, rodinu a přátele. To však neznamená, že se nikdy s divadlem do ciziny nepodívala a nezaspívala tam. Navštívila například Bukurešť, Novosibirsko, Moskvu i Benátky, kde posluchače uchvátila také rolí Taťány z opery "Evžena Oněgina" od P. I. Čajkovského.

Milada Šubrtová jako Rusalka v op. "Rusalka" od A. Dvořáka

Taťána v op. "Evžen Oněgin" od P. I. Čajkovského

Milada Šubrtová měla za svůj život mnoho vystoupení o kterých se píše. Já bych však zmínila poslední z nich, kde vystoupila k příležitosti 50.výročí založení Velké Opery 5. května. Toto Slavnostní matiné bylo jejím posledním a konalo se 3.9.1995 v Státní opeře v Praze. Zaspívala zde, v úctyhodném věku 71 let, duet

ze 3. jednání opery "La Traviata" s panem Zdeňkem Švehlou. Na tomto koncertu vystupovali i další operní hvězdy jako jsou Igor Jan, Yvona Škvárová, Andaluise Bogza, Richard Haan a další. (viz příloha č.1)

Na tomto koncertu pěvce hudebně doprovodili dva velcí umělci. Pan dirigent Jan Hus Tichý a paní Katarína Bachmannová, která umělce celý večer doprovázela na klavír. Jelikož paní K.Bachmannovou znám osobně, je to moje korepetitorka na Hamu v Praze, zeptala jsem se jí na toto Slavnostní matiné. I když uplynulo již přes 20 let, stále si tuto velkou událost živě vybavuje. Zajímal mě hlavně její názor na vznik této akce, průběh, výkony umělců, hlavně paní M.Šubrtové a celkovou atmosféru koncertu.

Odpověď byla následující. „ Adélko, Slavnostní matiné, které se konalo v roce 1995, byla velká společenská událost k příležitosti 50.výročí založení Velké Opery 5. května. Byli tam pozvaní všichni vynikající umělci té doby. Operní zpěváci, herci, baletní mistři, režiséři, dirigenti a to nejen z Čech, ale i z ciziny. Vzpomínám si např. na pana režiséra Ladislava Štrose, který ve Velké Opeře 5. května začínal jako asistent režiséra, také pana dirigenta B.Gregora, který původně vystudoval na pražské konzervatoři dirigování a kontrabas a poté začal dirigovat také zde. Do hlediště byla dokonce pozvaná velice známá operní zpěvačka z Bratislavy Mária Kišonová-Hubová. V té době jí bylo asi 87 let, zavolala si mě po koncertu do lóže, jelikož jsme se znaly a objímala mě a byla šťastna, že se vidíme. Říkala, že z koncertu má krásný zážitek. Všichni účinkující, navzdory tomu, že to bylo matiné, měli na sobě večerní róbu. Dámy měly dlouhé šaty a pánové oblek. Jako teď vidím na jevišti paní Šubrtovou v jejích krásných zlatých šatech. Zpívala na samém závěru duet se Zdeňkem Švehlou. Duet byl proveden scénicky a krásně a úctyhodně zazpíván. Obdivovala jsem všechny emeritní¹ sólisty, kteří na tomto koncertu vystoupili. Šli na jeviště se stejnou radostí, zápallem a touhou odzpívat vše perfektně, jako kdyby neuplynul žádný čas od té doby, kdy na jevišti strávili každou chvíli. Pro nás všechny to bylo v té době velké vyznamenání, že jsme se tohoto matiné mohli zúčastnit a strávit s těmito sólisty společný čas na jevišti. Velice jsme si toho vážili. Na konci koncertu se zpíval předavek. Všichni účinkující zazpívali duet „Libiamo“ z opery „La Traviata“ od G.Verdiho.“

¹ Význam: vysloužilý, bývalý, zasloužilý

Kritiky na vystoupení paní Milady Šubrtové

V této kapitole jsem se chtěla věnovat kritikám na různá vystoupení, představení a zpěv paní Milady Šubrtové. Většina kritik, které jsem měla tu šanci číst, byla veskrz pozitivních. Ale jak tomu tak bývá, i pár negativních se našlo.

Průboj 28.4.1966 - Abonentní koncert Parku kultury a oddechu v Liberci

Na abonentním koncertu Parku kultury a oddechu v Liberci v roce 1966 vystoupila paní Milada Šubrtová po boku barytonisty Claudia Giombi, italského operního pěvce, který vyhrál pěveckou soutěž ve Vercelli v severní Itálii a následně díky této výhře získal angažmá v opeře Teatro alla Scala v Miláně. Na koncertu zazpívali skladby od G.Rossiniho, G.Verdiho, P.Mascagniho, G.Pucciniho, W.A.Mozarta aj. a kritika se v té době o tomto koncertu vyjádřila spíše pozitivně. U pana barytonisty ocenila krásnou barvu jeho hlasu, technickou připravenost a vřelý přednes, naopak jim poněkud vadila jeho nepřesná intonace, která se týkala spíše vyšších poloh, jakož i poněkud "teatrální" mimický projev. O paní Šubrtové se zmínili, že mu byla nejen rovnocenným partnerem, ale i technicky a intonačně byla rozhodně kvalitnější. Dokonce připustili, že paní Milada Šubrtová je podle všeho zpěvačkou světového formátu s čímž mohu jen souhlasit. Myslím si, že toto mohli posuzovat, kromě výše zmíněných kvalit, také podle pěvecké zkušenosti, jelikož v této době byla paní Milada Šubrtová již 20 let členkou Národního divadla a pan Giombi byl oproti ní na začátku své pěvecké kariéry. V rámci mé diplomové práce jsem se pokusila s panem Claudiem Giombi spojit přes sociální síť, oslovila jsem ho s otázkami ohledně paní M.Šubrtové, reakce z jeho strany se však nekonala.

Mladá Fronta, Večerní Praha, Práce, Svobodné slovo 1965 - Nabucco
autor Jarmila Brožovská

V roce 1965 byla poprvé uvedena opera "Nabucco" od G.Verdiho v Národním divadle a paní Milada Šubrtová ztvárnila roli Abigail. Na toto představení vyšlo více kritik např. v Mladé Frontě, ve Večerní Praze, v časopisu Práce a v deníku Svobodné Slovo. Jelikož jsem si při psaní mé magisterské práce

prošla opravdu velkým počtem různých kritik na koncerty, představení a celkové pěvecké i herecké výkony paní Milady Šubrtové, tak jsem si poměrně rychle zvykla na pozitivní kritiku, která se jí dostávala. Jen málokdy se stalo, že by paní Šubrtová podala výkon, který by se nějakým způsobem nelíbil kritikům či obecenstvu. Po tomto představení se však většina kritiků z výše zmíněných novin a časopisů shodla, že paní Milada Šubrtová nejspíše zpívala v indispozici a tím pádem utrpěly její krásné výšky a celkově se to projevilo na její roli, která podle kritičky Mladé Fronty, Jarmily Brožovské, nebyla dostatečně démonická a její hloubky bohužel plně nevyzněly. S tímto se stotožňuje deník Svobodné Slovo a dodává: " V obou důležitějších ženských rolích se ani M.Šubrtová (Abigail), ani E.Zikmundová (Fenena) nevypořádaly beze zbytku se slohovými požadavky verdiovské kantilény. Šubrtová byla daleko nejlepší tam, kde (zřejmě s ohledem na únavu z předchozích zkoušek) se šetřila a neforzovala. " Časopis Večerní Praha uvedl 25.10.1965 článek pod názvem "Nejlepší sólista: SBOR". Autorem kritiky byl pan Vladimír Šefl a citovala bych zde jeho výrok. " Předehra s výtečně hrajícím orchestrem Smetanova divadla a první sborová scéna mnoho slibovaly. S výkony sólistů, mezi nimiž nebyl ani jediný typicky italský hlas, akcie však postupně klesaly, zvláště když M.Šubrtová zpívala zřejmě těžce indisponována. A tak pouze A.Švorc (Nabucco) zaujal krásou hlasu a E.Zikmundová s O.Spisarem solidností výkonu." Časopis Praha dne 26.10.1965 otiskl kritiku, kde se stotožňují s výrokem Časopisu Večerní Praha ohledně sboru, nicméně o paní M.Šubrtové píše, že je zaujala především ona a to hlavně tím, že představovala zcela jiný dramatický typ než tomu bývá obvykle a navíc přitom překvapila temnými barvami výrazu. Což je vlastně velice rozdílný názor oproti kritice paní Jarmily Brožovské z Mladé Fronty. Připustili však a přisoudili to právě indispozici, že několik nejvyšších tónů neznělo právě pěkně. Jinak byl celý part, který je podle mě velice náročný pěveckým rozsahem, kolaraturou i dramatickým formátem, podle nich výborně připraven a vypracován. Časopis Práce potvrdil její indispozici a uvedl, že tuto obtížnou roli Abigail zvládla M.Šubrtová statečně.

K tomuto bych mohla ještě podotknout, že jsem se o tomto představení a kritikách bavila s paní profesorkou Mrázkovou-Kluge a ta mi k tomu řekla velice zajímavou informaci, kterou jí prozradila paní Šubrtová. Paní M.Šubrtová byla skutečně před 1. premiérou nemocná a tak se začala shánět její alternantka paní Libuše Domanínská. Ta však nebyla nikde k sehnání, dokonce ani na telefonu.

Tak byla nucena paní Šubrtová premiéru odzpívat. 2. premiéru zpívala paní Domanínská a také byla v indispozici a kritika prý byla na toto představení ještě ostřejší. Po představení za paní Domanínskou přišla paní Šubrtová a řekla jí: "Vidíte, Libuše, kdybychom si mohly vzájemně premiéry vyměnit, dopadlo by to lépe." Myslím si, že měla pravdu.

Práce 26.6.1965 - Don Giovanni W.A.Mozart ve Stavovském divadle

Jednou z mála negativních kritik je určitě kritika, která se uveřejnila 26.6.1965 v časopisu Práce a autor se v ní věnuje opeře "Don Giovanni" od W.A.Mozarta ve Stavovském divadle. Zaměřuje se v ní hlavně na hostujícího italského bas-barytonistu Cesare Siepiho, který ve své době zpíval v největších operních domech jako jsou Teatro alla Scala nebo Metropolitní opera. Ve své kritice vyzdvihuje všechny jeho kvality a nešetří chválou. Podle jeho slov mu v tomto představení zdárně sekundovali D.Jedlička a K.Berman. V protipólu je v této kritice uvedeno, že paní M.Šubrtová nepodala dobrý výkon v rámci interpretace díla W.A.Mozarta. Dokonce se mu zdálo, že ve vyšších polohách zpívá takovým způsobem, jímž svůj hlas ohrožuje. Trochu mě tato kritika udivuje, jelikož si myslím, že to čím tato pěvkyně opravdu vynikala nad ostatními byla veliká síla interpretace a schopnost předat publiku mnoho vnitřních pocitů.

Lidová demokracie 1969 – Festival Její pastorkyňa v Národním divadle

V tomto článku se kritizuje představení "Její pastorkyňa" od L.Janáčka, které dirigoval pan dirigent B.Gregor, o režii se postaral H.Thein a bylo to představení připravené Národním divadlem k příležitosti Pražského Jara, kde byl kromě této opery také uváděn celý cyklus Janáčkových oper. Autorem článku je Vladimír Bor a kritika je rozhodně pozitivní jak k panu dirigentovi, orchestru, tak i sólistům. V tomto představení s paní M.Šubrtovou vystoupili ještě další známí umělci jako jsou N.Kniplová (Kostelnička), I.Žídek (Laco), M.Machotková (Karolka) a další. O paní M.Šubrtové (Jenůfa) se pan Bor vyjadřuje jako o zkušené zpěvačce, která má krásnou hlasovou barvitost, pěvecké vybavení a obzvláště v pianu jsou její tóny krásné a procítěné.

Podobně tomu tak bylo i když představení "Její pastorkyňa" bylo našimi zpěváky z Národního divadla odzpíváno v irském Dublinu. Dirigoval to tehdy Albert Rosen a režisérem byl Jaroslav Horáček. Obecenstvo přijalo toto náročné představení s nadšením a odborná kritika vyzdvihla moderní inscenační princip a z pěveckých výkonů zejména paní M.Šubrtovou. "Jako Jenůfa spojila velmi působivě prostotu s vášní, její hlas má wagnerovskou mohutnost a přitom současně podle potřeby i až měkkou sladkost." O tomto představení se psalo například v Irish Press, ze kterého je výše uvedena citace a The Irish Times. Dále v představení vystoupili Oldřich Spisar (Laco), Milan Karpíšek (Števa), Alena Míková (Kostelnička).

Když zůstaneme ještě chvíli u zahraničních zájezdů, ráda bych také zmínila zájezd Národního divadla do skotského Edinburgu v roce 1964, kde se konal mezinárodní festival a Národní divadlo se tu představilo s operami od A.Dvořáka a L.Janáčka. Úspěch našeho Národního divadla na tomto festivalu byl velký, svědčí o tom také stovky diváků, kteří se nemohli dostat na předpremiéru "Rusalky", jelikož byly na pokladnách King's Theatre lístky dlouhou dobu dopředu vyprodány. Kromě M.Šubrtové na tomto festivalu vystoupili takové ikony jako E.Haken, I.Žídek, B.Blachut, N.Kniplová, L.Prylová a další. Zvláštní zpravodaj, který o událostech na tomto festivalu informoval napsal, že nejvíce si podmanila posluchače právě paní M.Šubrtová, jímavostí a skvělou disponovaností svého hlasu a posluchači byli také nadšeni z pana I.Žídka a E.Hakena. Kromě oper "Rusalka" a "Dalibor" se zde hrála například ještě opera "Káťa Kabanová". Mimo českých umělců zde vystoupili samozřejmě i zahraniční a to například klavírista Svjatoslav Richter, Schönbergovo trio, Oromonte trio a kytarista Julian Bream.

Časopis Večerní Praha 13.1.1959 – Umělci a Zuzana Vojířová autor Vladimír Šefl

V časopisu Večerní Praha se dne 13.1.1959 objevila kritika na představení "Zuzana Vojířová" od Jiřího Pauera. Toto představení se hrálo v Národním divadle a dirigoval ho pan Iša Krejčí, o režii se postaral pan Václav Kašlík. V postavě paní Kateřiny se objevila paní M.Šubrtová a jejím partnerem na jevišti byl pan Václav Bednář a Theodor Šrubař v postavě pana Voka. Hlavní síla tohoto představení

byla v sólistickém souboru a v semknutí právě těchto dvou postav na jevišti. Paní Kateřina byla v této režii ukázána jako sevřená postava. Paní M.Šubrtová se toho zhostila skvěle a autor článku tuto její roli zařazuje mezi nejsilnější postavy v představeních, které vytvořila.

Analýza nahrávek paní Milady Šubrtové

Na začátku porovnávání nahrávek paní M.Šubrtové bych ráda zkonstatovala, že si nesmírně této operní pěvkyně vážím a obdivuji ji. Nejvíce toho, jak dokázala předat ty nejnaternější city do každého slova a pohybu a vytvořit tím natolik vzácné a vysoce hodnotné nahrávky. Jelikož ale i ona byla jen člověk, tak jsem měla možnost v jejích nahrávkách, kromě krásných frází, tónů a barev, najít i nějaké chybičky. Porovнала jsem nahrávky Rusalky z opera „Rusalka“ od A.Dvořáka a to z cd Supraphonu, které bylo vydáno k příležitosti jejích 75. narozenin v roce 1999 a cd Studia Principium, které vzniklo na popud manželů Mrázkových, také k příležitosti jejích 75. narozenin v tomtéž roce. Dále jsem si ještě vybrala nahrávku Julie z opery „Jakobín“ od A.Dvořáka, je nahraná ve Studiu Principium, s Pražským rozhlasovým orchestrem v roce 1965, dirigent Jan Hus Tichý. Výběr těchto nahrávek byl ovlivněn nejen tím, že s jedná o českou operu, ale i tím, že jsem obě zpívala, mám je ráda a tak k ním mám větší vztah.

Nahrávka Rusalky - cd Supraphon (Příloha č.12) z roku 1962, orchestr Národního divadla, dirigent Zdeněk Chalabala

Zpěv při prvních taktech a slovech v árii zní poněkud opatrně, ale již od 27. taktu se zdá paní M.Šubrtová mnohem jistější. Ve 25. taktu árie (0.42) se mi nejnižší tón „es“ zdá více „nazívnutý“ a nízký. Musím každopádně podotknout jemnost, se kterou to zpívá. Barva hlasu je ve střední i vyšší poloze přirozená, ale v nižší poloze to někdy „přibarvuje“ a ta jemnost se ztrácí.

Ve 32./33. taktu přesně ve slovech „bloudíš“ a „širokém“ není slyšet oddělení ani zdvojení konsonant „š“ (1.00).

Ve 35. taktu se mi zdá nástup poněkud nejistý na frázi „...díváš se..“ (1.06), patrně upravený ve studiu.

Spodní tóny „f“ a „g“ v taktu 36. ve slově příbytky (1.11) nejsou intonačně čisté, rovněž jako i tón v 44. taktu „d“ (1.34) v následujícím opakování téhož slova.

Nepřesná intonace v 52. taktu, skoro až glissando ve frázi „kde je“ (1.55) je na

můj vzhled poněkud nevkusné.

Celý začátek druhé sloky od 70. taktu je poněkud nízko intonačně (2.44), ale paní M.Šubrtová to vynahrazuje svou dynamickou plasticitou. S přehledem a ve správný včas střídá „forte“ a „piano“.

Bohužel v 98. taktu paní M.Šubrtová zpívá špatný rytmus v „řekni mu“ (4.06), místo samých osminových not, zazpívala notu osminovou s tečkou, šestnáctinovou a osminovou.

Ve 101. taktu (4.14) „čeká“ přidala paní M.Šubrtová jeden tón navíc oproti zápisu.

V závěru árie v taktu 125. fráze „Měsíčku, nezhasni!“ mě trochu mrzí, že tón vrchního „b2“ je poněkud zúžený, statický, tím myslím, že se dál nerozvíjí, neposouvá a další následující tón „as“ je intonačně nejistý.

V celé árii v podání paní M.Šubrtové jsou patrné intonační odchylky (nemluvím zde o způsobech/manýrech používaných v té době jako „najíždění“ na tóny, skluzy apod.), které bych u zpěvačky takového formátu nečekala. Navíc jde o studiovou nahrávku, pomocí které by se tyto „odchylky“ mohly vystříhnout a doladit. Také bych nečekala, že tato nahrávka bude mít tolik stříhů, (protože pí. Šubrtová byla známá jako rozená Rusalka a nejméně člověk se o ní vyjádřil jako o nejlepší Rusalce). Stříhů je minimálně pět (např. stříh před nástupem fléten ve 42. taktu, nebo v 81. taktu stříh před nástupem na „vzpomenul“, nejvíce výrazný je stříh v 93. taktu před „zasvět mu“, kde se značně změní barva celého orchestru i s hlasem paní M.Šubrtové), také nejsou moc kvalitně provedeny. Věřím, že to bude určitě tím, že v té době ještě neměli takové nástroje pro úpravu nahrávek, jako dnes.

Nahrávka Rusalka - Studio Principium (Příloha č.13), orchestr divadla La Fenice, dirigent Chalabala, v roce 1958

Paradoxně oproti pozdější studiové nahrávce Supraphonu je tento živý záznam ze začátku intonačně čistější. Oproti tomu jsem ale našla jiné nedokonalosti, jako např. ve 23. taktu velice nejistý začátek. Nevím jestli to je tím, že paní Šubrtová zapomněla na nástup a nebo zazpívala takové piano, které mikrofony v divadle při přímém přenosu nemohli zachytit. Dalším nedostatkem bylo celkové vedení tónů, působilo to dojmem, jako kdyby paní Milada ještě neměla stoprocentní kontrolu nad dechem. Od paní prof. Kluge vím, že se jí paní Šubrtová svěřila s tím, že před představením Rusalky odešla z hotelu, aby se podívala po městě a při té příležitosti si koupila krásné šperky. Bohužel ale zapomněla na čas. A tak se stalo, že přiběhla do divadla už když se začalo a neměla tím pádem čas na rozezpívání a šla rovnou na jeviště. Není se tedy čemu divit, že se ještě musela v průběhu prvních tónů rozezpívat a celá tato árie tím byla poznamenána. Každopádně zvukově toto provedení na mne působí lidštěji, zní lehčeji, čistěji a naivněji. Rozdíl čtyř let je mezi nahrávkami patrný i pro „lajky“. Hlas se získanými zkušenostmi jakoby zmohutněl a nabyl na objemu. Zdokonalilo se i vedení frází.

V 74. taktu (3.24) paní M.Šubrtová zpívá špatně rytmicky „mé že jej“ místo noty osminové s tečkou, šestnáctinové a osminové, zpívá všechny tři noty osminové a následuje intonační nejistota v 76. taktu (3.30) árie „rámě“.

Bohužel v 98. taktu paní M.Šubrtová zpívá opět špatný rytmus v „řekni mu“ (4.06), místo samých osminových not, zazpívala notu osminovou s tečkou, šestnáctinovou a osminovou. Stejně jako tomu je na cd Supraphonu.

Ve 101. taktu (4.47) „čeká“ přidala paní M.Šubrtová jeden tón navíc oproti zápisu. Stejně jako v pozdější nahrávce (1962) chyba rytmická a přidaný tón. Zřejmě se v tomto místě paní Milada špatně naučila part od začátku a pak už to jen opakovala. Nebo je možné, že to po ní nějaký z dirigentů, v tomto případě asi pan Chalabala, v té době vyžadoval.

Závěr árie je pevný a dobře provedený.

Z porovnání nahrávek se zdá, že paní M.Šubrtová neměla vše skvěle technicky zvládnuté. Byla vynikající hudebník a měla vkus a cit a její rozsah ji dovolil tvořit tóny podle libosti. Navíc pracovala s vynikajícími dirigenty, kteří ji mohli zkušeně vést.

Nicméně, už chápu názory některých kritiků o rozpadání se hlasu ve vyšších polohách. Sama to chápu tak, že některé z nepovedených „výšek“, už neměla kam povolit (nevyužila dostatečného krytí) a tím pádem zněly uskrípnutě a nenesly se tolik do prostoru, také možná nevyužila tolik dechovou oporu a v důsledku toho zněly výšky odpojeně od dechu a nebyla v nich barva celého těla. V porovnání po technické stránce například s Leontyne Price² neměla vždy vyrovnaný zvuk a zbarvení v různých polohách.

Musím podotknout, že Milada Šubrtová dokázala ztvárnit mnoho rolí způsobem, který se zalíbil většině lidí. Dobře předávala divákovi charaktery postav, odlišovala jednotlivé role nejen hereckým projevem, ale i hlasově. Měnila zbarvení hlasu, používala v jednotlivých rolích různé prvky, například v Libuši neuslyšíme takovou lehkost (až skoro odpojení hlasu od těla) jako v Rusalce, jemně chvějící se hlas Milady z opery Dalibor neuslyšíme u Libuše. Napětí a jízlivost Abigail z Verdiho „Nabucca“ nesrovnáme s nadhledem a velkorysostí nebo také veselostí projevu Karolíny ze „Dvou vdov“ od A.Dvořáka. Nemusíme vidět pěvkyni naživo, abychom porozuměli ději a to díky předání emocí skrze její výraz a slova. V tomto, podle mě, Milada Šubrtová vynikala ze všeho nejvíce.

² Americká operní zpěvačka narozena 10.2.1927. 1. Afroameričanka, která získala angažmá v Metropolitní opeře.

Nahrávka Julie – Studium Principium, Pražský rozhlasový orchestr, dirigent Jan Hus Tichý, v roce 1965

Začátek árie, v předvětí³, po hlasové stránce působí svěže a čerstvě. Ke konci fráze v 6.taktu, kde melodie sestupuje dolů se v hlase nepatrně projevuje nepřirozený tlak ve snaze více rozeznít tóny v nižší poloze (0.14 – 0.18). Je tomu tak i v následujícím závětí⁴.

Mám takový pocit, že harmonická změna (z moll na dur) doprovodu v 24. taktu (0.57) (překvapila) zastihla paní M.Šubrtovou nepřipravenou a téměř celá následující pasáž zazněla pod tónem.

Provedení druhé sloky se neliší od první, až na konec árie, kde Milada nezvládla dokonale svižnější běh nahoru v 56. taktu (2.04) a v 57. taktu nezazpívala příraz k vrchnímu tónu.

Celá árie byla provedena „pod jedním obloukem“, pěvkyně podávala věty s potřebnou návazností a tak „stará píseň“ nerušeně plynula. Je jen škoda výše zmíněných intonačních nepřesností, které si však myslím, že posluchač může odpustit u živého projevu.

V rámci interpretace role M.Šubrtová dobře předává charakter postavy. V nuancích, použitých paní Miladou Šubrtovou (deklamace textu, kulatější tón), zde neslyším mladoučkou Rusalku, ale mnohem zkušenější Julii, ze které je znát, pouze z hlasu, že je starší a má větší nadhled. Je zde také cítit, že nahrávka je o tři roky starší (1965) a paní Milada jako interpret vyzrálejší.

3 První věta periody, což je nejkratší hudební forma.

4 Druhá věta periody.

Seznam všech operních rolí

Abecedně seřazený

(příloha č.2)

Profesní život Milady Šubrtové se sestával z přibližně 90 naučených a odzpívaných rolí. Celý seznam těchto rolí jsem zařadila do příloh, umístěných na konci mé diplomové práce a abecedně ho seřadila. Můžeme v něm vidět, že kromě českých autorů jako jsou například A.Dvořák, B.Smetana, L.Janáček, V.Blodek zpívala také díla světových autorů např. G.Verdi, G.Puccini, P.I.Čajkovskij, M.I.Glinka, G.Charpentier nebo Ch.Gounod. Rozsah jejího repertoáru je velice široký a je mi až s údivem, jak dokázala zazpívat jeden večer představení Evžen Oněgin, roli Tatiany od P.I.Čajkovského a druhý večer např. roli Violetty v La Traviatě od G.Verdiho. Nejen, že tyto role jsou každá v jiném hlasovém oboru, ale liší se i stylem zpěvu, dramatickostí a výrazem. Mohu říci, že paní M.Šubrtovou velice obdivuji. Musela jako člověk mít skvělou ukázněnost, sebekontrolu a také zřejmě věděla, jak si správně rozložit síly, aby takové těžké role zvládla zazpívat. I když vím, že nad technikou si nikdy moc hlavu nelámala a zpívala, jak se řekne lidově "jak jí zobák narostl", tak mě nepřestává udivovat, že my normální "smrtelníci" se zpěvu učíme. Učíme se jak správně dýchat, kde vyslovovat konzonanty, kde vokály, jak stát při zpěvu, jak se tvářit, jak se zbavit trémy, jak se koncentrovat a jak oslovit publikum. Přitom nám pak většina pedagogů řekne, abychom zpívali prostě, že zpívat správně je vlastně to nejjednodušší. No, ale právě naopak je to pro nás to nejtěžší. Paní M.Šubrtová se nad tím tolik nepozastavovala a zpívala jak cítila a hle, divákům i kritice se většinou líbila i když musím přiznat, že nebyla vždy dokonalá. Bylo to tím osobním lidským kouzlem, které jí celý život provázelo a mocí předat publiku tu pravou krásu prožitku z okamžiku, která ji dělala zcela vyjímečnou.

Rozhovor s PhDr. Christinou Kluge-Mrázkovou

1. Kdy a kde jste se poprvé setkala s pí. Miladou Šubrtovou?

Když jsem se sem stěhovala v roce 1987, měla jsem v Ústí angažmá a měla jsem zpívat "La Traviatu". Bylo mi 24 let a byla jsem zvyklá být vedená profesorkou. Protože jsem to vedení tady neměla a jezdit pořád do Lipska bylo daleko, tak jsme s manželem přemýšleli ke komu můžu chodit, aby mi s tím pomohl. Naučit se sama ve 24 letech bez vedení "La Traviatu" je těžké. Manžel tenkrát řekl, že jedině paní Šubrtová. On jí znal, protože se seznámili když se manžel stěhoval z Braníku do Dejvic a byly mu 3 roky. Bydleli na chodbě přímo naproti. Jedni byli Mrázkovi a druzí Šubrtovi. Často spolu trávili čas. Například ona ležela v posteli a on si s ní jako malý čtyřletý hrál "Člověče nezlob se". Zpívali si spolu a tak. Ona se potom odstěhovala do Břevnova. Ale manžel s ní byl pořád v kontaktu, protože to byla taková "strašně milá paní susedka". A když manžel potom začal dělat zpěv, tak měla strašnou radost. Pořád se takhle potkávali a měli se moc rádi. Takže když jsem se stěhovala sem a já neměla nikoho na zpěv, tak ji manžel poprosil, aby se mě ujala. Ale ona nejdříve odmítala, že neučí, protože nikdy neučila a ani učit nechce. Ani manžel k ní nechodil. Ale potom si o mně spolu často povídali, protože se o mě zajímala. Manžel ji pak přemluvil, aby si mě aspoň poslechla, když mi nemůže dávat rady. Tak jsme za ní přišli spolu. Bylo to v září. V prosinci jsem měla mít premiéru. Ale ještě v září jsem měla premiéru "Figarové svatby", v říjnu jsem dělala Terinku a v listopadu byl takový příšerný vzduch, že jsem celý měsíc byla nemocná, takže tu Traviatu jsem se naučila v podstatě za šestnáct dní. Premiéra měla být 3. prosince. Tu jsem nezpívala, protože jsem byla stále nemocná. Nechali mě chodit na všechny zkoušky a svou premiéru jsem měla 16. prosince. No a celou tu "La Traviatu" se mnou paní Šubrtová zpívala a dělala. Líbila se jí moje barva hlasu. Říkala – "No, holka potřebuje pomoc, já jí pomůžu". A tehdy se stala taková krásná věc. Její manžel, pan dirigent, byl dlouho nemocný, měl těžkou operaci a od té doby nesáhl na klavír. Ona mi to vždy hrála a někdy omylem zahrála vedle. Jednoho dne přišel její manžel a říká: "Holky, já vám to zahraju...". Vidím to jako dneska. Všichni jsme byli v šoku a on po šestileté pauze poprvé začal hrát na

klavír. V tento moment mě paní Šubrtová objala a řekla "Holka, už tě nepustím. Tys mi vrátila manžela!"

2. Jestli na jevišti, tak jakou roli jste vy i ona ztvárnily, jaké to bylo představení, kdo ho dirigoval a jaký mělo ohlas? Jaké pocity a dojmy jste měla ze spolupráce s pí. M. Šubrtovou?

Na jevišti jsme se potkat nemohly, protože ona už předtím skončila. Přišla jsem do divadla v roce 1988. Ona měla v té době těžké období. Držela hladovky kvůli nádorovým onemocněním co měla a nezpívala. Když jsem byla u ní tak zpívala jediné se mnou. Pan dirigent Tichý nám k tomu hrál a tak se nám spolupráce líbila, že jsme spolu začali koncertovat. Například v domě důchodců na Suchdole v Praze. Nebo jsme zpívali díky společnost Jarmily Novotné a Bohuslava Martinů, také v Anežském klášteře. Pan dirigent Tichý se mnou i s mým manželem Jaroslavem Mrázkem dělal i operetní koncerty. Byl v té době naším jediným pianistou. Dne 22. listopadu 2000 měl pan dirigent autohavárii a byla to pro nás nepředstavitelná rána. Navíc jelikož to byl náš dvorní pianista, tak jsme měli druhý den obrovský problém sehnat klavíristu, který by nás doprovodil na koncertě. Jedině Dan Wiesner byl tak hodný, že to na poslední chvíli vzal. Ostatní se vymlouvali na výšku honoráře a že cesta do Prachatic je daleká.

3. Střetávali jste se na jevišti často? Uskutečnily jste spolu někdy nějaký koncert?

Na divadelním jevišti jsme se spolu nikdy neseťkaly, ale koncertů jsme spolu měly hodně a zpívaly jsme spolu například duety Hraběnky a Zuzanky z opery "Figarova svatba" od W. A. Mozarta, Arabely a Zdenky z opery "Arabela" od R. Strausse, Agáty a Aničky z opery "Čarostřelec" od C. M. von Webera. Dále jsme spolu zpívaly Händela a další. Ona se velice rychle učila a měla veliký hlas, což bylo pro mě nebezpečné, jelikož mi to vždy chtěla předzpívat a když jsem to po ní měla zopakovat, tak jsem se vždy na začátku úspěšně uřvala. Neustále dbala na posazení hlasu a na pozici. S mým manželem dělali například dueta Vašek a Mařenka z opery "Prodaná nevěsta" od B. Smetany, Čajový duet ze "Země úsměvů" a Čapí duet z opery "Cikánský baron".

Koncert v domově důchodců na Suchdole v Praze 7.12.1994
Zleva Milada Šubrtová, Jaroslav Mrázek, Christina Kluge-Mrázková

4. Víím, že se z vás později staly přítelkyně. Můžete mi prozradit jaká byla pí. Šubrtová člověk mimo to, že byla velkou operní zpěvačkou a národní umělkyní?

Byla jako moje druhá maminka. Když bylo potřeba vzala jsem její prádlo a vyprala jí ho. Nákupy jsme jí s manželem dělali. Uklízeli jsme jí tam, aby se zbytečně nenamáhala. Hlavně v těch posledních letech, když už nemohla tyto činnosti vykonávat. Měla špatné srdíčko, takže jí dělali problém i záležitosti, které je člověk normálně schopný zvládat.

Zleva Pan dirigent J.H.Tichý, Ch.Kluge-Mrázková, Milada Šubrtová
U paní Mrázkové doma

5. Zpívaly jste si někdy s pí. Šubrtovou společně u klavíru? Tím myslím, jestli Vám někdy dala hodiny zpěvu a řekla nějaké užitečné rady, které třeba používáte doted? Můžete mi některé prozradit?

Hodiny zpěvu jsem u paní Šubrtové měla každý den. I když jsem byla v divadle v Ústí, tak jsem po zkoušce nejela domů na Suchdol, ale jela jsem rovnou k ní, kde jsem měla hodinu zpěvu. Ona mi udělala třeba míchaná vajíčka a čaj a pak jsme zpívaly do 9 do 10 večer. Když jsem později začala i učit a práce přibývalo, už jsme neměly hodinu každý den, ale minimálně třikrát do týdne. Ohledně těch rad, na které se mě ptáš. Když jsem například zpívala koloratury, tak mi radila, abych to zpívala za zubama a vše pouštěla dopředu. Ve svých radách dbala na hlavovou rezonanci a správný bod jejího posazení. Radila mi, abych se nadechovala dlouze do mezižebních svalů, kde bych se měla zúžit a kde naopak dech držet. Neustále říkala, že celá hlava zpívá. Těmito radami mi pomáhala dotvářet moji techniku a na co dbala úplně nejvíce, byla výslovnost. Právě proto ani nechtěla zpívat v cizím jazyce. Říkala, že jedině v českém jazyce může prožívat každé slovo a jeho význam. Ona se třeba naučila v "La Traviatě" první jednání italsky nebo "Normu", ale nakonec si řekla: "K čemu mi to je? Budu zpívat česky, jsem česká zpěvačka!"

6. A jak jste měly rozvržené hodiny? Myslím tím, jestli jste dělaly jen techniku, nebo rozezpívání a skladby? A nebo jste šly rovou na skladby?

Techniku se mnou vůbec nedělala. Říkala, že jí technika nebaví. Vždy se rozezpívala na písničce. Dalo by se říci, že měla bezproblémový hlas, tím myslím, že neměla žádné alergie ani problém s astma, jediné co u ní nebylo dobré, byla štítná žláza. Na začátku 50. let, když byla mladší, musela jít dokonce na léčení do Tater, jelikož měla vodu na plicích a půl roku nezpívala. Ale jinak potom v dospělosti neměla problém.

7. Víím, že pí. Šubrtová byla velký umělec a profesionál. Právě proto mě velice zajímá, jestli se našel někdo v její době, kdo by měl nějakou výtku k jejímu zpěvu? Jak zvládala přijímat kritiku?

Ona žila v době "slavné éry Národního divadla" a když začínala, tak byla kolorатурní soprán a překážela paní Marii Tauberové a jelikož byl v té době dirigentem pan Jaroslav Krombholc, tak se Miladě moc dobře nedařilo. Samozřejmě protěžoval svoji manželku. Dal Miladě roli Krasavy a myslel, že se tím zničí. Ona předtím zpívala Violettu z "La Traviaty", Olympii, Gildu a najednou Krasavu. Ona to vzala a zhostila se toho velice dobře. To mu ale nezabránilo, aby se snažil její život u Národního divadla dále znepříjemňovat. Dalo by se říci, že to byl její nepřítel. Taky bylo mnoho kritik po představeních. Její maminka jí to všechno sbírala a lepila, aby měla památku. Kritiku zvládala přijímat jako každý člověk, který má rád, co dělá. Byla z toho smutná, někdy našťvaná, ale vždy se to snažila překonat. Nejčastěji to dělala tak, že šla do lesa a zpívala. Všechny negativní pocity tím ze sebe dostala.

8. Můžete mi říci, z Vašeho subjektivního pohledu, které období bylo pro M. Šubrtovou nejobtížnější z jejího života? A proč?

Nejtěžším obdobím pro ni bylo, když jí zemřela maminka. Miladě bylo 53 let a ten den co se o mamčině smrti dozvěděla zpívala roli Alžběty z Valois v opeře "Don Carlos" od G.Verdiho. Plakala celé představení a nemohla se zastavit. Není divu. Obě spolu trávily mnoho času, byly spolu prakticky pořád. Bydlely spolu v jednom bytě. Maminka pro ni vařila, pekla, prala, starala se o domácnost. Když zemřela, tuto roli převzal pan dirigent Tichý, jelikož Milada na vaření a ostatní domácí práce nikdy nebyla. Když jsme se s manželem starali o pozůstalost po paní Miladě Šubrtové, našli jsme nahrávku, kterou ona pořídila v nemocnici těsně před tím, než její maminka umřela. Čas od času si ji pouštěla.

9. A její maminka také zpívala?

Ne. Nikdo od ní z rodiny nezpíval. Byla to praktická žena, která se starala o Miladu a prakticky jí obětovala celý svůj život. Po smrti svého muže už neměla žádnou známost. Milada bylo její jediné dítě.

10. A naopak, které období si nejvíce užívala? Jestli se to dá takto říci.

Nejvíce si užívala období, když zkoušela Krasavu, první Rusalku, Paminu a další role společně se svým mužem panem dirigentem Tichým. Myslím, že její nejlepší okamžiky byly vždy spjaté s uměním. To byla její láska. Její druhá láska byl pan dirigent Tichý.

11. Paní Šubrtová byla vdaná za pana dirigenta Tichého. Bylo to její první manželství?

Nebylo. S panem dirigentem Tichým uzavřeli manželství v roce 1986. Bylo to její druhé manželství. Poprvé se vdala za pana Wericha. Byl to podnikatel v Mostě ve fabrice. Neustále jí říkal, aby přestala se zpěvem a přijela za ním do Mostu pracovat normálně. To samozřejmě nechtěla. Chtěla být s maminkou a zpívat. Její kariéra v té době začínala. Zhruba po roce nebo dvou se rozvedli.

12. Předpokládám, že jste také měla tu čest setkat se blíže i s panem dirigentem Tichým. Jaký to byl člověk?

Byl to můj druhý tatínek. Když jsem šli na jeho pohřeb, tak jsme se s Miladou obě zhroutily a můj manžel se o nás postaral. Já jsem na pohřbu mého vlastního tatínka nebrečela tolik, jako na jeho. Celá ta jeho autonehoda byla pro nás strašná. Stalo se to 22.11.2000 a my jsme měli jet v ten den s ním. Já i můj manžel. Jenomže ráno bylo mému muži špatně a tak jsem volala panu dirigentu, že nepojedeme. On odpověděl, abych mu zavolala večer, jak manželovi je. Položila jsem telefon, starala se o manžela a šla jsem za něj suplovat na gymnázium na Žižkov. Když slyšela paní Šubrtová, že nejedu, tak taky řekla, že nepojede, že má teplotu 37 a není jí dobře. Pan Tichý tedy jel sám s paní Evou Hloubilovou, což byla bývalá kolegyně. Z vedlejší ulice mu vjel do cesty člověk a on se mu pokusil vyhnout a dostal smyk. Havárie mu poškodila mozek, propíchlá plíce, měl veliká vnitřní zranění a odvezli ho do nemocnice do Krče. V půl osmé volala paní Šubrtová, že byl u nich policista, že je manžel v nemocnici a co má dělat. Mému muži už bylo lépe, tak jsme vyzvedli paní Šubrtovou a jeli do nemocnice. Bohužel nás k němu nepustili s odpovědí, že to bude těžké a že leží v komatu. Tři dny na to ho odvezli do nemocnice Homolka. Dne 25.12. bohužel podlehl zraněním a po pěti nedělích zemřel. Ten den byla paní Šubrtová u nás. Měly jsme hodinu zpěvu a mluvily o tom, jak to bude skvělé, až zase bude pan dirigent s námi a budeme

zkoušet společně. To se nám, žalobu, nikdy nesplnilo. Je to 15 let a vidíš, stále je mi z toho smutno.

13. Jak na Vás působila pí. Šubrtová s p. Tichým jako manželé?

Jako kočka a pes. Bez sebe nemohli být a spolu občas také ne. Hlavně v těch posledních letech. Někdy to byli všední hádky, jak už to v manželství bývá. Ona nadávala, že musí vařit, on na to konto pak začal hrát na klavír, tak ona utíkala, aby mu to zazpívala a byla naštvaná, že ji od toho vaření tahá. Hádali se i kvůli mně. Pan Tichý chtěl abych například zpívala Rossinu, ona křičela, že to tedy ne, že to nejsem já, že mám zpívat lyrické věci. Další jejich hádky byli například kvůli alkoholu. Pan dirigent měl svůj rituál. Chodil každý den na dvě deci červeného vína do restaurace. Paní Šubrtová nebyla vůbec příznivcem alkoholu a to, že pan dirigent chodí na víno, jí vadilo. Vždy když k nám šli na kafe, tak přišli odpoledne ve tři a odešli v devět večer. Naše návštěvy nikdy nebyli na dvě hodinky, ale trávili jsme společně hodně času. Jezdili jsme za nimi na chatu. Sbírali jsem houby, sušili je a pak jsem z toho dělala třeba Kulajdu, nebo bramboračku.

14. Víím, že pí. Šubrtová s p. Tichým neměli děti. Myslíte si, že to bylo v důsledku nedostatku času kvůli velké kariéře?

Pan dirigent děti myslím chtěl. Soudím i podle toho, jak se choval k našim dětem k Miladě a Jarouškovi. Hrál si s nimi a učil je mnoha věcem. Paní Šubrtová neměla moc ráda děti. Nechtěla mít děti, nikdy po nich netoužila. Chtěla zpívat. Také to může být tím, že se o ni maminka vždy starala a ona se pak o nikoho dalšího starat nechtěla. Naopak když jsem čekala dítě já, tak mi to velice vymlouvala a tvrdě vyčítala. Říkala, že s dítětem nikdy nebudu správná zpěvačka. Mě to mrzelo a chtěla jsem jí ukázat, že mohu. Takže jsem po obou porodech šla po 5 týdnech zpívat a musím říci, že mi to celkem ublížilo. Neměla jsem ještě v pořádku břišní svaly a udělalo se mi tremolo. Pan dirigent potom začal nadávat manželovi, kdo mě vezme ještě do divadla s tímto tremolem a dvěma dětma. Po narození Miládky mi napsala krásný dopis s tím, že už to mám za sebou a doufá, že už budeme jen zpívat. Pan dirigent mě v dopise pozdravoval a vzkázal mi, že je rád, že už nejsem tak kulatá.

15. A nechyběli jí potom ve stáří děti?

Vždyť měla mě a manžela. Ona takhle nepřemýšlela. Se vzdálenými příbuznými se neměla moc ráda, takže měla jenom nás. Dalo by se říci, že my s manželem jsme pro ni byli jako její děti.

16. V dnešní době je toto téma poměrně aktuální. Mít děti a nechat si ujít možnou šanci na kariéru o které sníme a nebo ne. Vy děti máte, dokážete si představit obětovat rodinu a být slavná? Myslíte si, že se to dá dobře skloubit?

To je složitá otázka. Já bych bez dětí žít nechtěla. Na druhou stranu si říkám, že kdybych je neměla, mohla bych být v kariéře daleko dál.

17. A myslíte si, že byste byla šťastnější?

To já právě nevím. Jára mě stál dva roky mého života. Než jsem se vrátila na to místo tam, kde jsem byla předtím. Milada ta mě v tom Ústí, kde to nebylo dobré, zachránila. V tom smyslu, že jsem šla na mateřskou. Bez dětí bych nechtěla být, ale musím říci, že Milada Šubrtová měla pravdu. V těch letech 1986 až do roku 2000 v divadle nebyly děti příliš vítané. Dneska je berou i klidně sebou a kojí je, kde chtějí. To dřív nebylo. Myslím, že v dnešní době jsou lidé k mateřství a dětem celkově tolerantnější. Vždyť i Kožená si může dovolit tři děti, chůvy a stále zpívá. Dřív zpěvačky neměly děti. Tauberová, Podvalová, Destinová, Tikalová neměla také snad děti. Když se podíváš na tu "zlatou éru Národního divadla" tak nikdo neměl dítě. Těhotenství ti zničí tělo, může i hlas. Někdo to tak nemusí mít, nebo to tak necítí, to jsou pouze moje pocity. Já jsem musela v těhotenství ležet a bylo mi neustále zle. O to horší to bylo, když jsem nemohla na jeviště a viděla jsem moje kolegyně, jak chodí v mých kostýmech a já jsem nemohla ani zpívat, ani dělat nic namáhavého.

18. Myslíte si, že toho pí. Šubrtová někdy litovala?

Ne, nikdy nelitovala, že neměla děti.

19. Když zemřel p. dirigent Tichý, musela to být pro pí. Šubrtovou i pro Vás velká rána. Jak tuto situaci zvládala?

To bylo strašné. Ona se hrozně uzavřela do sebe, jak duševně, tak i lidsky. Dalo by se říci, že po jeho smrti už jen živořila, jakoby zemřela s ním. Přestala zpívat, ani nešahala na klavír. Jedině se mnou zpívala, ale sama už ne. Také nevím, co si ten den ráno ještě řekli a myslím si, že jí to bylo líto. Nikdo nikdy nevíme, kdy nám naši nejbližší odejdou. Ale u toho jsem nebyla, tak nevím.

20. Víím, že jste byly více než přítelkyně, dalo by se říci spíše rodina. Musely jste spolu zažít mnoho krásných chvil. Můžete mi nějaké přiblížit?

Ježíši, my jsme spolu zažily tolik krásných chvílí. Například se mnou jela do Ústí nad Labem na moji premiéru "La Traviaty", kde jsem zpívala hlavní roli. Nebo do Státní opery na Liu a vždy říkala, že jsem podala obdivuhodný výkon. A to už něco znamenalo. Mezi další krásné chvíle rozhodně patří například houbaření. Jednou jsme takhle šli do lesa i s mojí malou Miládkou a popíchaly jí lesní včely. Šli jsme tedy všichni domů a paní Šubrtová jí pak pokapala zadeček octem, aby to tolik nebolelo a řekla: "My mladí jsme přeci odolní a stateční, nepískej už!"

21. Co dělala nejraději?

Nejraději zpívala v lese. Šla do lesa a zpívala přes celé pole. Líbila se jí na tom ta svoboda, blízkost přírody a harmonie. Strašně ráda se vracela do svého rodného domku ve Chříči, kde měla ráda tamní přírodu a lesy a často chodila na procházky, ať už zpívat, nebo i houbařit. Mezi její záliby také patřilo malování. Nejraději malovala barevnou tuší.

22. Jaké bylo její nejoblíbenější jídlo a pití?

Milovala "Frikase". To si dávala u nás vždy na návštěvě. To je kuřecí

maso, uvaříš to, dáš tam houby, vývar, zahustíš to žloutkem a smetanou. K tomu se dává rýže nebo krokety. Jelikož doma neměli friták, tak si k tomu právě často dávali ty krokety. Také měla ještě ráda od její tchýně Škubánky se škvarkama. Nikdy nepohrdla Dršťkovou polévkou. Jelikož neměla ráda alkohol, tak jejím nejoblíbenějším pitím byla voda, čaj a kafe.

23. Měla nějaké návyky jako zpěvačka? Tím myslím nejen stravovací, ale i třeba jestli trpěla trémou a tím pádem dělala nějaký svůj rituál proti nervozitě?

Její zvykem nebo spíš rituálem bylo, že nechtěla společnost před vystoupením. Chtěla se koncentrovat na výkon. Když už byla starší, tak do divadla raději chodila dříve, rozezpívala se na písničky a pak se hodně dlouho sama líčila. Neustále si kontrolovala pěveckou pozici.

24. Starala se nějakým zvláštním způsobem o své hlasivky?

Navštěvovala ordinaci pana doktora foniatra Ryse. Když měla jednou před představením opery "Lohengrin" od R.Wagnera, kde zpívala roli Elsy, tak k němu zašla a on jí nedoporučil zpívat, kvůli jedné hlasivce, kterou měla lehce ochablou. Jelikož její alternace za ni nemohly zaskočit, představení byla nucena odzpívat sama. Druhý den navštívila pana doktora znovu. Ten se velice podivil, nad stavem jejích uzdravených hlasivek a pronesl, že kdyby to sám neviděl, tak neuvěří, že je to možné. To je pro mě důkaz, že její technika byla správná a dobrá.

25. Víte jakou roli zpívala nejraději?

Tak říká se, že Rusalku. Samozřejmě, že ji milovala, ale vím o tom, že měla taky moc ráda skladatele G. Verdi, G. Puccini a také měla moc ráda jednu moderní operu "Lidský hlas", což byla jednoaktovka pro jednoho člověka a ona si v ní povídala s telefonem a nakonec se na té telefonní šňůře oběsila. Také ráda vystupovala v opeře "Věc Makropulos" od L. Janáčka, v "La Traviata" od G. Verdi, nebo od W. A. Mozarta měla moc ráda roli Paminy v "Kouzelné flétně".

26. Jakou měla ráda hudbu? Kromě vážné.

Žádnou. Kromě vážné hudby měla ráda jen ticho v lese a zpěv ptáčků. Nebo měla ráda prvorepublikové písně, ráda je poslouchala. Například písně Oldřicha Kováře nebo Jaroslava Pospíšila.

27. Změnila se nějak povaha M. Šubrtové od té doby co jste se poznaly až ke sklonku života?

Nemohu říci, že by se její povaha nějakým způsobem razantně měnila. Snad jen po smrti její maminky a manžela byla více uzavřenější. Jinak byla velice přátelská, milá, rozdávala plno lásky, ale také uměla být strašně krutá, kritická a vždy řekla to, co si myslela a hlavně lidem, které měla ráda. Kolikrát jsem od ní šla s pláčem a byla jsem uražená. Dneska jí chápu, také už mám takové zkušenosti se studenty, ale předtím jsem byla mladá a brala jsem to trochu jinak.

28. Víím, že když 1.8.2011 zemřela, bylo to pro Vás velice těžké.

Přesto jste se s Vaším manželem, p. profesorem J. Mrázkem, o vše postarali a připravili pro ni poslední rozloučení. Dokonce jste ve Lhotě u Kralovic nechali vyvěsit pamětní desku na domečku, ve kterém se narodila. A jako rozloučení jste pro ni zazpívala arii Rusalky z op. "Rusalka" od A. Dvořáka.

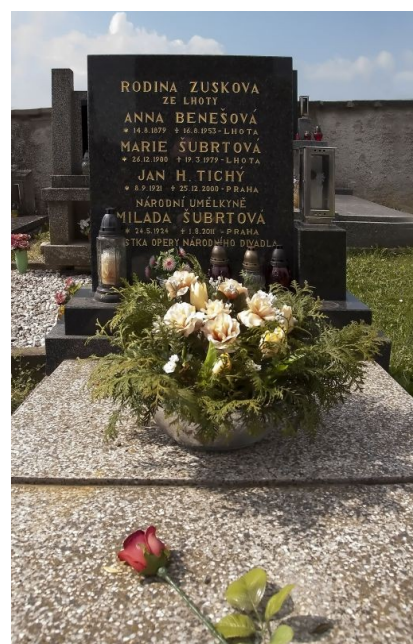
Musím říci, že jsem Vás velice obdivovala a sama sebe se ptala, jak jste toto všechno dokázali zvládnout. Našli se lidé, kteří Vám v této těžké životní situaci pomohli?

Po její smrti to pro nás bylo velice těžké. Nejen proto, že jsme ztratili člověka, kterého jsme velice milovali, ale také proto, že nám nikdo z jejích vzdálených příbuzných nepomohl ani s jejím pohřbem ani se zařizováním všech ostatních věcí, které se jí týkaly. Proto jsme toto vše museli zařizovat sami. Následně ještě tito lidé měli blbé řeči ohledně pohřbu, že si Milada nepřála oficiální obřad a rozloučení, pak zase obrátili a osočili nás, že jsme nechtěli za toto rozloučení platit mnoho peněz a že si to taková zpěvačka zaslouží. Oni by samozřejmě přišli s květinami, ale o nic by se nechtěli starat. Vybrali jsme proto zlatou střední cestu protože víím, že Milada nechtěla velký obřad. Nepřála si, aby

tam kdokoli z Národního divadla zpíval nebo to dokonce v Národním divadle proběhlo, protože říkala, že nechápe co se to tam děje a že už to není to, co bývalo. Asi jí mrzelo, jak se k ní zachoval jeden z ředitelů, když mu psala, že by se ráda chodila koukat na premiéry představení. Odpověděl jí, že tady samozřejmě ta možnost je a že pokud zaplatí 200 Kč, tak se může chodit koukat. To ji samozřejmě urazilo a na Národní divadlo zanevřela. Když manžel dělal parte, tak jsme tam nechali vytisknout slova z "Rusalky" "Za tvou lásku, za tu krásu tvou, za tvou lidskou vášeň nestálou, za všechno, čím klet jest osud můj, lidská duše, Bůh tě pomiluj!" Nejhorší mojí vzpomínkou je Miladina smrt. Umřela mi v náručí. Vybavuji si, jak ji odnesli z bytu. Bylo to strašné, kruté. Po osmi dnech jsem si šla vyzvednout urnu a měla jsem jí měsíc doma, jelikož jsme museli čekat, až nám jí povolí dát do společného hrobu s její maminkou a jejím manželem.

Pamětní deska M.Šubrtové

Hrob Milady Šubrtové

29. Paní M. Šubrtová má mnoho audio nahrávek. Vy jste však se svým mužem nechali udělat speciální cd, která obsahují její největší a nejlepší árie z různých oper. Tento výběr jste prováděli sami? Kdo přišel s tímto krásným nápadem? Je možné si tato cd koupit např. na internetu?

Toto CD bylo k jejím 75.narozeninám a byl to manželův nápad. Když jsme začali shánět nahrávky, abychom toto cd mohli vydat v soukromém vydavatelství a nahrávacím studiu Principium, tak si najednou nahrávací studio Supraphon vzpomnělo, že má Milada toto výročí a taky začali sbírat nahrávky na její nové CD. Házeli nám klacky pod nohy a nechtěli nám poskytnout ty její nahrávky. Ještě že jsme s nápady byli dostatečně v předstihu a zamluvili jsem na její počest foyer Národního divadla. Bylo to den před jejími narozeninami a zrovna se ten den hrálo představení "Rusalky". Křest byl krásný a předstihli jsme Supraphon. Toto CD se bohužel nedá koupit, protože o něj nebyl takový zájem. Bylo ke koupi na pokladně Národního divadla, v Rudolfinu a v dalších obchodech s CD. Jsou tam dvě CD a stálo cca 490 Kč, tak to bylo asi drahé a také tam byla většina věcí zpívaná v češtině. V dnešní době upřednostní většina pěvecké populace árie zpívané v originále.

Pamětní síň paní Milady Šubrtové

Pamětní síň Milady Šubrtové byla ve Chříči slavnostně otevřena dne 24.5.2014. Stalo se tomu na popud pana starosty Ing. Vladimíra Petrlíka a manželů Mrázkových, kteří věnovali část pamětních věcí z pozůstalosti paní Milady Šubrtové tomuto krásnému počínu.

V tomto muzeu můžete najít obrazy, šicí stroj, skříňku s líčidly, gramorádio, recenze, úryvky z novin, fotografie, diplomy, garderóbu z koncertů a kostým z Janáčkovy opery "Věc Makropulos", kde si zaspívala roli Emilie Marta. Co Vás však může nejvíce zaujmout je ocenění za celoživotní mistrovství v opeře cenou Thálie, kterou získala v roce 1998 a která je zde vystavena.

Pamětní síň Milady Šubrtové vznikla za finanční pomoci obce Chříč, Okresního muzea v Mariánském Týnci, Nadaci život umělce a firmy Becker Bohemia s.r.o. Kralovice.

Rozhovor s panem Ing. Vladimírem Petrlíkem, starostou obce Chříč

1. Setkal jste se někdy osobně s paní Miladou Šubrtovou? Jaké bylo Vaše první setkání? V jakém roce? Při jaké příležitosti?

Osobně jsem se s paní Šubrtovou nikdy neseťkal.

2. Poznal jste se s jejím manželem, panem dirigentem Tichým?

Ano jednou přišel na obecní úřad se stížností na nedisciplinovnost místních při ukládání odpadu do kontejneru.

3. Byla již v té době známou a uznávanou zpěvačkou?

Ano, ale byla již v důchodu.

4. Jaká byla sousedka? Nebo obyvatelka Lhoty?

Měla ve Lhotě několik bližších známých, které i navštěvovala v chatě či domě, ale nepatřila k osobám žoviálně se bavící se všemi koho potkala. Potrpěla si na dobré oblečení i chování.

5. Zúčastňovala se někdy nějakých slavností ve Lhotě? Zpívala na nich?

Určitě někdy zazpívala, ale ve Lhotě o tom nemám vědomosti. Ve Chříči ano.

6. Po její smrti jsem se zúčastnila krásné vzpomínkové akce, kde byla odkryta její pamětní deska na domě, ve kterém žila u Vás ve Lhotě. Zpívala tam paní Christina Kluge-Mrázková, mezi skladbami zazněla i árie Rusalky, největší role M. Šubrtové a hudební doprovod zajistil pan Jaroslav Šaroun. Jak vznikl tento skvělý

nápad, uctít takto památku její osobnosti?

Vzniklo to spontánně při návštěvě manželů Mrázkových a diskusích jak naložit s dědictvím po Miladě Šubrtové, které Mrázkovi, jako vykonavatelé pozůstalosti Bořivoje Raka, obci nabídli. Šlo o několik návštěv i v muzeu v Mariánském Týnci. Právě tam byla domluvena i realizace pamětní desky, za účasti pí. ředitelky PhDr. Ireny Bukačov a pana Jindřicha Kovaříka, který desku vyrobil podle návrhu sochaře pana Bořivoje Raka. Je to již poměrně dávno a tak přesně nevím kdo vyslovil myšlenku o pamětní desce možná, že jsem to byl já, ale přísahat na to nemohu. Nápad se vzpomínkovou akcí byl pravděpodobně můj, ale zase, takové nápady jsou většinou dílem situace a různých podnětů při debatách a přemýšlení o problému. Úloha pana Mgr. Jaroslava Mrázka i paní Christiny v přípravách co s dědictvím udělat je nezastupitelná, velmi se oba podíleli na organizování obou uměleckých vystoupeních ve Lhotě i ve Chříči. Dodali pozůstalost, vzpomínky i pěvecky vystoupili. Obec to realizovala, pravda iniciativně.

7. Kdy vzniklo muzeum Milady Šubrtové a na čí popud?

V roce 2014 k výročí jejích nedožitých devadesátin (24.5.2014). Zase víceméně kolektivní práce, ale tady je asi převaha mojí iniciativy se základní myšlenkou to instalovat do místní knihovny. Realizaci zajistila obec, Mrázkovi opět zásadně pomohli při identifikaci předmětů, fotografií a při pěveckém vystoupení na návsi. V propagaci pomohlo i Muzeum, konkrétně pan Mgr. Václav Podestát a to platí i pro stejnou pomoc při odhalení pamětní desky ve Lhotě.

8. Odkud jste získali takové množství fotografií, šatů a další věci po paní Šubrtové, které v muzeu máte?

Jak jsem se již zmínil od Mrázků.

9. Jakou má muzeum návštěvnost?

Přesně nevím, při otevření byl velký nával, že se ani návštěvníci nedali spočítat. V následujícím čase to moc slavné není, jedna výprava a několik jednotlivců i když jedna zájemkyně si návštěvu objednala a přijela z Plzně. Celkem je od 24.5.2014 v pamětní knize podepsáno 19 návštěvníků (ti první při otevření tam nejsou).

10. Kdybyste měl paní Miladu Šubrtovou popsat třemi větami. Jak by zněly?

Škoda, že jsem se s ní nikdy nesetkal, ale z doslechu (do Chříče jsem se přistěhoval v roce 1994) to byla dáma, ale ne odtažitá s pohrdavým vystupováním. Byla osobnost s přátelským vystupováním, konzervativním myšlením (na své rekreační chalupě nechtěla nic modernizovat). Zejména však vynikající pěvkyně. Na svá vystoupení se vždy pečlivě připravovala. Měla Lhotu ráda s jejím klidným a krásným prostředím, ráda chodila na houby.

Průzkum o povědomí "Kdo byla paní Milada Šubrtová?"

Tento průzkum jsem se rozhodla udělat na základě toho, abych se dozvěděla, jak jsou vysoká procenta lidí, kteří znají operní zpěvačku Miladu Šubrtovou. Své dotazy jsem směřovala výhradně na své blízké okolí, zvláště pak na lidi spojené s Hudební a taneční akademií múzických umění v Praze. Celý dotazník byl anonymní. Dotazník se skládá ze sedmi otázek. (Příloha č.3)

Jak si můžete všimnout na fotce, kterou jsem přiložila do příloh, jsou zobrazeny celkem dva druhy grafů, které informují o tom, kolik lidí vyplnilo test, kolik lidí odešlo, aniž by se na něj podívalo a jaká je tedy procentuální úspěšnost, nebo spíše zajímavost testu pro hudebníky i nehudebníky. Dále můžete vidět, kolik lidí přibližně otevřelo dotazník, v jaké dny a jak dlouho jim trvalo dotazník vyplnit. Časové rozměří se pohybovalo od cca 30 sekund až do cca 27 minut.

V příloze č.4 se můžete podívat, jak vypadá dotazník, který jsem posílala.

Na následujících stránkách si můžete přečíst jednotlivé otázky a můj názor na odpovědi respondentů. U každé otázky jsou dva grafy – výsečový a sloupcový.

1. Otázka dotazníku – Kolik Vám je let?

Podle grafů, umístěných do příloh (Příloha č.5) si můžete všimnout, že zpravidla na otázky odpovídali lidé ve věkovém rozmezí od 20 do 30 let. Celkem tedy 66,7 % ze všech dotazovaných. Není to žádným překvapením, většinou odpovídali studenti. Druhou nejpočetnější skupinou byli lidé ve věku od 30 do 40 let a tvořili tím 26,7 % a posledními respondenty byli lidé ve věku starším 40 let a nejmenším procentem 6,7 %.

2. Otázka dotazníku – Znáte operní zpěvačku Miladu Šubrtovou?

Podle grafů, umístěných do příloh (Příloha č.6) si můžete všimnout, že na dotaz "znáte operní zpěvačku Miladu Šubrtovou?" odpovědělo 27 dotazovaných ano a 3 ne. Je mi záhadou, jak někteří studenti HAMU nemohou znát tak významnou osobnost, jako byla ona.

3. Otázka dotazníku – Ve kterém se narodila století?

Podle grafů (Příloha č.7), mě odpovědi, musím podotknout, velice překvapily. Nečekala, jsem, že by si snad někdo myslel, že Milada Šubrtová žila už v 19.st. Zprávy o tom, že zemřela 2.8.2011 byly ve všech novinách i aktualitách. Pokud by si to tito respondenti spočítali, zjistili by, že by musela žít více než sto let. Naopak mě uklidnilo, že do 18.st. ji nikdo nezařadil.

4. Otázka dotazníku – Které z těchto rolí zpívala?

Na odpovědích v mých grafech (Příloha č.8) si můžete všimnout, že v této otázce jsem uvedla všechny odpovědi správné. Ukázalo se, že si byli všichni jisti pouze rolí Rusalky od A.Dvořáka, ačkoli například postava Libuše, také od A.Dvořáka, je její velice slavná role. Nejméně jistí si byli právě postavou Libuše a Terinky.

5. Otázka dotazníku – Kterou z těchto rolí si zazpívala nejvícekrát za svůj život?

Podle grafů (Příloha č.9) si můžete povšimnout, že v této otázce se spletlo opravdu velice málo dotázaných, přesně 3,8%, což odpovídá jednomu člověku z celkového počtu. Tento člověk tipoval výše zmíněnou postavu Libuše od B.Smetany. Jinak samozřejmě většina respondentů, tj. 96,2%, označila správně roli Rusalky od A.Dvořáka.

6. Otázka dotazníku – Byla členkou opery Národního divadla?

Podle grafů (Příloha č.10) můžete vidět, že zde všichni respondenti uvedli správnou odpověď, tj. že Milada Šubrtová byla členkou opery Národního divadla.

7. Otázka dotazníku – Jaká za svůj život získala ocenění a tituly?

Podle těchto grafů (Příloha č.11) je zřejmé, že tento dotaz byl pro odpovídající zajisté nejtěžší. Čím si byli naprosto jisti, že nezískala cenu Zlatého slavíka. Jeden z respondentů (4%) označil, že byla Zasloužilá členka Státní opery, což je také jedna z nepravdivých odpovědí. Ostatní odpovědi jsou pravdivé i přes to, že jim respondenti neudělili tolik procent, kolik by měly mít. Nejvíce si byli respondenti jisti tím, že získala titul Národní umělkyně a to až ze 72 %. Poté 60 % určili, že získala cenu Thálie za celoživotní dílo a titul Zasloužilá umělkyně. U titulu Zasloužilá členka Národního divadla si už nebyli tak jisti, ale i přes to toto ocenění získalo přes 40 %.

Když bych měla posoudit výsledky tohoto dotazníku, který jsem pro moji diplomovou práci vytvořila již v roce 2015, tak nevím, jestli bych byla spokojená se znalostí respondentů ohledně paní M.Šubrtové. I když dopadly celkem v pořádku, tak kdybych tento dotazník dělala v době, kdy ještě paní Šubrtová žila, kdy na její vystoupení vyšlo tisíce kritik a byla velice uznávanou zpěvačkou,

předpokládám že v té době nebylo moc lidí, z těch, kteří se zajímali o vážnou hudbu, kteří by nevěděli kdo tato vynikající pěvkyně je. Možná paní Šubrtovou tolik lidí nezná, jelikož v dnešní době sociálních sítí a médií je tolik "umělců", že se postupně na ty starší zapomíná. A možná je to také tím, že v dřívější éře operních zpěváků existovaly určité "manýry" (glissanda, nájezdy) ve zpěvu, které současným zpěvákům nejsou tak blízké. Myslím si, že je veliká škoda, obzvláště pro nás, kteří se opernímu zpěvu věnujeme a mohli bychom se mnohé od těch úžasných umělců z Národního divadla přiučit, že povědomí o těchto zpěvácích postupně klesá.

Závěr

Ve své diplomové práci "Osobnost Milady Šubrtové" jsem si dala za cíl rozšířit povědomí o této skvělé pěvkyni. Jelikož je z jejího profesního života toho mnoho známo, rozhodla jsem se spíše zaměřit na její osobu. Tím myslím jakým byla člověkem, co měla ráda, na těžké chvíle jejího života, ale i ty úsměvné a v neposlední řadě na její blízké. Proto jsem se rozhodla do své práce zařadit dva rozhovory. První s člověkem, který jí byl velice blízký a mohl mi o ní říci mnoho věcí, které ještě nejsou známé a druhý s člověkem, který ji zas tak blízko neznal, ale mohl vypovědět nějaké zajímavé informace z druhé strany.

Moje práce je postavena hlavně na těchto rozhovorech a Průzkumu mínění o Miladě Šubrtové. Zajímalo mě, kolik lidí z mých blízkých a Hudební a taneční akademie múzických umění v Praze zná tuto skvělou operní pěvkyni a kolik toho o ní ví. Dalo by se říci, že výsledky dopadly dobře. I když jsem s nimi nebyla 100 % spokojená.

Dále jste se v mé práci mohli dočíst v kapitole kritik o představeních, kterých se paní M.Šubrtová zúčastnila a jak byla tato představení a vystoupení přijímána kritiky a publikem. Většinou vesměs pozitivně, i když pár negativních kritik jsem našla a zaznamenala.

V další kapitole jsem se věnovala analýze nahrávek paní Šubrtové, konkrétně nahrávce Rusalka na cd Supraphonu a na cd nahrané Studiem Principium a nahrávce Julie z Jakobína z cd nahrané opět studiem Principium. I když byla paní Šubrtová vynikající pěvkyně a uměla posluchači předat ten správný prožitek z hudby, našla jsem u ní drobné nedostatky, jak v technice zpěvu, tak v intonaci, které jsem rozhodně u takové "ikony" nečekala. Nicméně z každé nahrávky, z každého slova je cítit, že si paní Šubrtová uvědomovala svoji postavu a nehrála za ni, nýbrž se jí stala.

Použitá literatura

(1) Pospíšil, M., Milada Šubrtová. 1. vyd. Praha : KLP, 2008. 443 s. ISBN: 978-80-85917-63-5 (váz.)

Internetové stránky

(1) Chříč – Milada Šubrtová – Otevření a historie [online]. Praha : Chříč, 22.12.2015. Přístup z : <http://www.chric.cz/milada-subrtova/>

(2) Wikipedia – Milada Šubrtová [online]. Praha : Wikipedia, 5.10.2015. Přístup z : https://cs.wikipedia.org/wiki/Milada_%C5%A0ubrtov%C3%A1

(3) Opera plus – Osobnosti české opery:Milada Šubrtová [online]. Praha : Opera plus, 30.8.2013. Přístup z : <http://operaplus.cz/osobnosti-ceske-opery-milada-subrtova/>

Cd nahrávky

CD Supraphon – Milada Šubrtová – Golden Voice of the Prague National Theatre - Operatic Recital – 1999 – SU 3409-2 211

CD Studio Principium – Milada Šubrtová – 1999 – SP 0001-2

Rozhovory s osobnostmi

PhDr. Christina Kluge-Mrázková

Ing. Vladimír Petrlík

doc. Katarína Bachmannová

STÁT N Í O P E R A P R A H A

V neděli 3. září 1995 v 10.30 hodin

Slavnostní matiné k 50. výročí založení Opery 5. května

PROGRAM

Bedřich Smetana	Sborová scéna „Uhodila naše hodina“ z opery Braniboři v Čechách v historické nahrávce z roku 1946 Zpívají Josef Žižka, Jiří Joran a sbor Opery 5. května, orchestr Opery 5. května řídí Václav Kašík Úvaha dr. Miloslava Pospíšila, dramaturga Státní opery Praha, k 50. výročí Opery 5. května
Wolfgang Amadeus Mozart	Duet Dona Giovanniho a Zerliny „La ci darem la mano“ z opery Don Giovanni Zpívají Jitka Soběhartová a Ladislav Mlejnek
Bedřich Smetana	Árie Mařenky „Ten lásky sen“ z opery Prodaná nevěsta Zpívá Jitka Soběhartová Vzpomínka barytonisty Jiřího Jorana
Giacomo Puccini	Árie Rudolfa „Che gelida manina“ z opery Bohéma Zpívá Igor Jan
Georges Bizet	Habanera z 1. jednání opery Carmen Zpívá Yvona Škvárová Vzpomínka sopránistky Jarmily Pechové
Jacques Offenbach	Barcarola z opery Hoffmannovy povídky Zpívají Anda-Louise Bogza a Věra Páchová
Jacques Offenbach	Árie-kuplet Hoffmanna z opery Hoffmannovy povídky Zpívá Igor Jan
Petr Iljič Čajkovskij	Árie Pavlíny z opery Piková dáma Zpívá Jiřina Přívratská
Giuseppe Verdi	Árie Rigoletta „Cortigianni“ ze 3. jednání opery Rigoletto Zpívá Richard Haan Vzpomínka režiséra Ladislava Štrose
Giuseppe Verdi	Duet Violetty a Alfréda ze 3. jednání opery La Traviata Zpívají Milada Šubrtová a Zdeněk Švehla Klaviřní doprovod: Karolína Bachmannová, Jan Hus Tichý

Příloha č.2 - Seznam všech rolí paní M.Šubrtové – abecedně seřazený

Abigaille	Nabucodonosor / Nabucco	Verdi, Giuseppe
Agathe / Agáta	Der Freischütz / Čarostřelec	Weber, Carl Maria von
Amelia	Un ballo in maschera / Maškarní ples	Verdi, Giuseppe
Anežka	Králův mincmistr	Vostřák, Zbyněk
Ännchen / Anička	Der Freischiitz / Čarostřelec	Weber, Carl Maria von
Antonia	Les Contes d'Hoffmann / Hoffinannovy povídky	Offenbach, Jacques
Archanděl Gabriel	České jesličky	Křička, Jaroslav
Barbarina	Le nozze di Figaro / Figarova svatba	Mozart, Wolfgang Amadeus
Barče	Hubička	Smetana, Bedřich
Cařice Militrisa	Skazka o care Saltaně / Car Saltan	Rimskij-Korsakov, Nikolaj Andrejevič
Cio-Cio-San	Madama Butterfly	Puccini, Giacomo
Cizí kněžna	Rusalka	Dvořák, Antonín
Constanze	Die Entführung aus dem Serail / Únos ze serailu	Mozart, Wolfgang Amadeus
Corilla	Le convenienze ed inconvenienze teatrali / Poprask v opeře, Viva la Mamma!	Donizetti, Gaetano
Dceruška / správceva	Malířský nápad	Zich, Otakar
Donna Anna	Don Giovanni	Mozart, Wolfgang Amadeus
Elisabeth de Valois / Alžběta z Valois	Don Carlos	Verdi, Giuseppe
Elsa von Brabant	Lohengrin	Wagner, Richard
Emilie Marty	Věc Makropulos	Janáček, Leoš
Esmeralda	Prodaná nevěsta	Smetana, Bedřich
Fiordiligi	Cosi fan tutte / Ženy jsou ženy	Mozart, Wolfgang Amadeus
Floria Tosca	Tosca	Puccini, Giacomo
Frasquita	Carmen	Bizet, Georges
Gilda	Rigoletto	Verdi, Giuseppe
Giulietta	Les Contes d'Hoffmann / Hoffinannovy povídky	Offenbach, Jacques
Hedvika	Čertova stěna	Smetana, Bedřich.
Chloe	Piková dáma / Piková dáma	Čajkovskij, Pjotr Iljič
I. hlas	Zbojnická balada	Kašlík, Václav
Ió	Pochodeň Prométheova	Hanuš, Jan
Jano	Její pastorkyňa	Janáček, Leoš
Jenůfa	Její pastorkyňa	Janáček, Leoš
Jiná žínka	Rusalka	Dvořák, Antonín

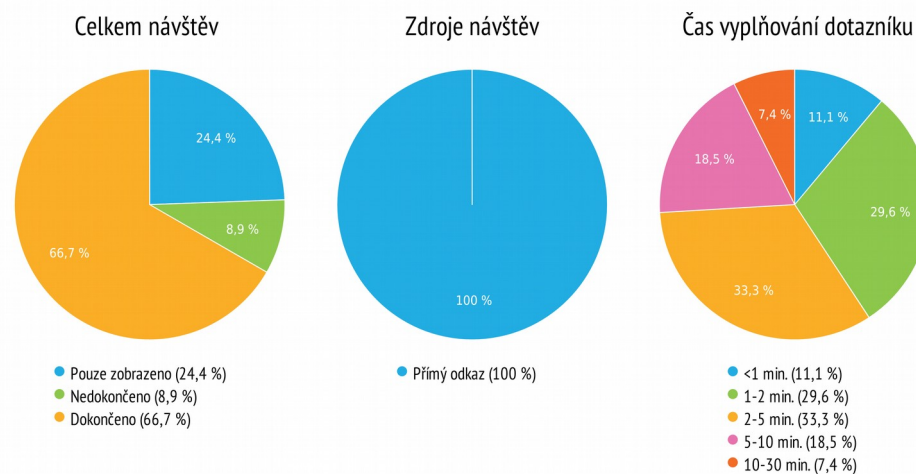
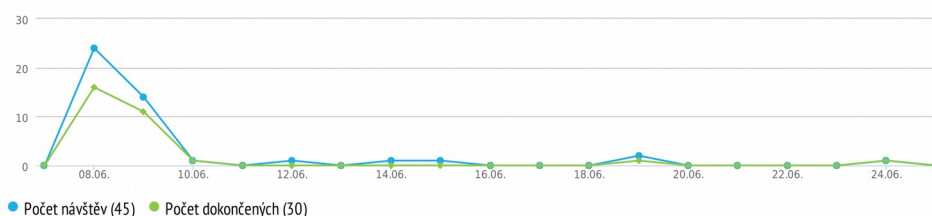
Jitka	Dalibor	Smetana, Bedřich
Karolina	Dvě vdovy	Smetana, Bedřich
Karolka	Její pastorkyňa	Janáček, Leoš
Kateřina	Zuzana Vojřívová	Pauer, Jiří
Klava Kovaleva	Moloda hvardija / Mladá garda	Mejtus, Julij Sergejevič
Kněžna	Čert a Káča	Dvořák, Antonín
Kněžna	Lucerna	Novák, Vítězslav
Kněžna	V trojském zámečku	Nossberger, Quido
Komisařla	Děsjať dněj, kotoryje potrjasli mir / Deset dní, které otrásly světem	Karminskij, Mark Veniaminovič
Komorná	Čert a Káča	Dvořák, Antonín
Koryfeové	Židi za carja / Ivan Susanin	Glinka, Michail Ivanovič
Krasava	Libuše	Smetana, Bedřich
Ksenija	Boris Godunov	Musorgskij, Modest Petrovič
Kurážné děvče	Honzovo království	Ostrčil, Otakar
Lady Macbeth	Macbeth	Verdi, Giuseppe
Lauretta	Oboručenie v monastyre / Maškaráda	Prokofjev, Sergej Sergejevič
Leonora	Il trovatore / Trubadúr	Verdi, Giuseppe
Libina	Její pastorkyňa	Fibich, Zdeněk
Libuše	Libuše	Smetana, Bedřich
Lidka	Dvě vdovy	Smetana, Bedřich
Lidunka	V studni	Blodek, Vilém
Lišák	Příhody lišky Bystroušky	Janáček, Leoš
Liza	Pikovaja doma / Piková dáma	Čajkovskij, Pjotr Iljič
Ljudmila / Ludmila	Ruslan i Ljudmila / Ruslan a Ludmila	Glinka, Michail Ivanovič
Louise	Louise / Louisa	Charpentier, Gustave
Ludiše	Braniboři v Čechách	Smetana, Bedřich
Marguerite / Markétka	Faust / Faust a Markétka	Gounod, Charles
Mária	Nepokoření	Kalaš, Julius
Marina	Dimitrij	Dvořák, Antonín
Mařenka	Prodaná nevěsta	Smetana, Bedřich
Micaela	Carmen	Bizet, Georges
Milada	Dalibor	Smetana, Bedřich
Mimi	La Bohème / Bohéma	Puccini, Giacomo
Miranda	Bouře	Fibich, Zdeněk
Mrs. Alice Ford	Falstaff	Verdi, Giuseppe
Musetta	La Bohème / Bohéma	Puccini, Giacomo
Musova žena	Musa Džalil	Žiganov, Nazib Gajazovič
Nedda	Pagliacci / Komedianti	Leoncavallo, Ruggero

Olympia	Les Contes d'Hogmann / Hoffmannovy povídky	Offenbach, Jacques
Pamina	Die Zauberflöte / Kouzelná flétna	Mozart, Wolfgang Amadeus
Panoš	Nevěsta messinská	Fibich, Zdeněk
Plavci	Žizň za carja / Ivan Susanin	Glinka, Michail Ivanovič
Rosalinde	Die Fledermaus I Netopýr	Strauss, Johann
Rusalka	Rusalka	Dvořák, Antonín
Santuzza	Cavalleria rusticana / Sedlák kavalír	Mascagni, Pietro
Sestra	Vodník	Vomáčka, Boleslav
Siebel	Faust / Faust a Markétka	Gounod, Charles
Sieglinde	Die Walküre / Valkýra	Wagner, Richard
Šárka	Šárka	Fibich, Zdeněk
Tatjana	Jevgenij Oněgin / Evžen Oněgin	Čajkovskij, Pjotr Iljič
Třetí anděl	České jesličky	Křička, Jaroslav
Turandot	Turandot	Puccini, Giacomo
Vendulka	Hubička	Smetana, Bedřich
Vičenka	Braniboři v Cechách	Smetana, Bedřich
Violetta Valéry	La traviata / Violetta	Verdi, Giuseppe
Zuzana	Zuzana Vojířová	Pauer, Jiří
Žena	La Voix humaine / Lidský hlas	Poulenc, Francis
Ženský hlas	Psohlavci	Kovařovic, Karel

Statistika respondentů

Historie návštěv (08. 06. 2015 – 24. 06. 2015)

Milada Šubrtová

Kolik vám je let?

- Méně než 20
- 20 až 30
- 30 až 40
- více jak 40

Znáte operní zpěvačku Miladu Šubrtovou?

- ano
- ne

Ve kterém se narodila století?

- 18.st.
- 19.st.
- 20.st.

Které z těchto rolí zpívala?

- Rusalka, op.Rusalka, A.Dvořák
- Jenůfa, op. Její pastorkyňa, L.Janáček
- Kněžna, op. Čert a Káča, A.Dvořák
- Libuše, op.Libuše, B.Smetana
- Terinka, op. Jakobín, A.Dvořák

Kterou z těchto rolí si zazpívala nejvícekrát za svůj život?

- Rusalka, op.Rusalka, A.Dvořák
- Libuše, op.Libuše, B.Smetana
- Tatjana, op. Evžen Oněgin, P.I.Čajkovskij

Byla členkou opery Národního divadla?

- ano
- ne

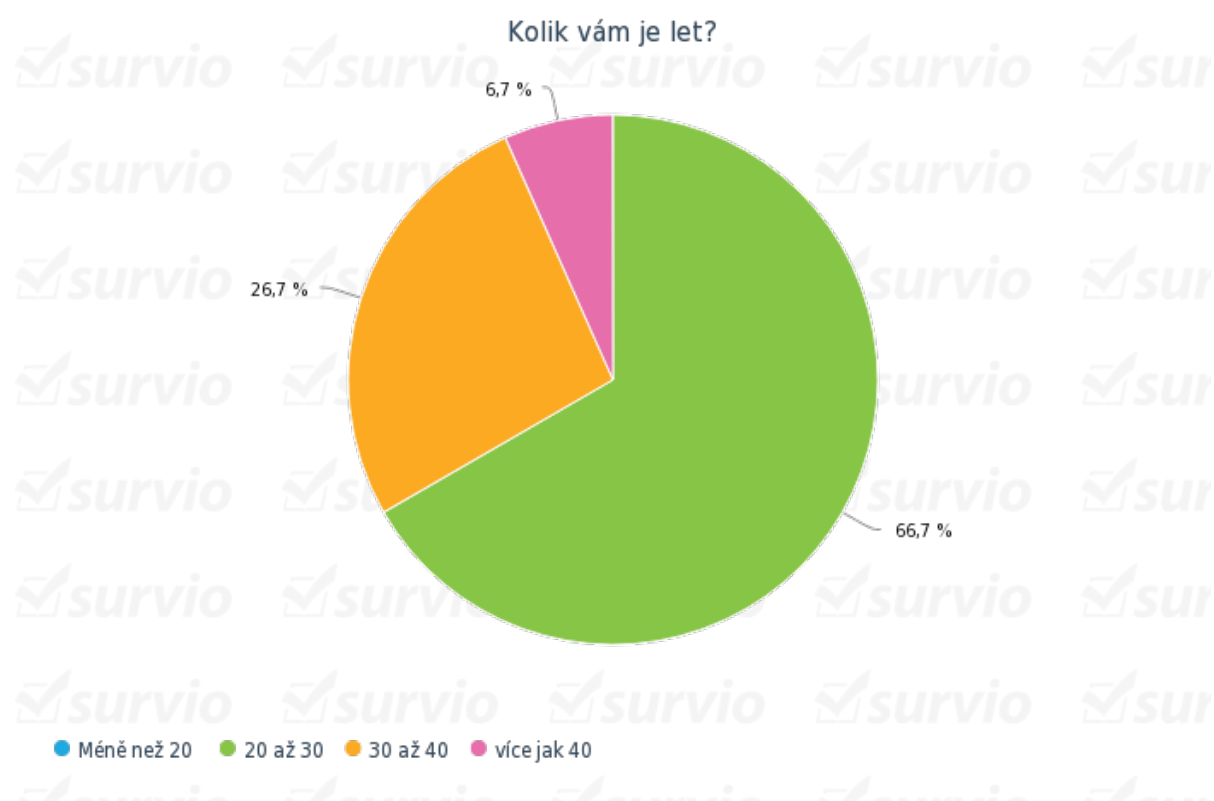
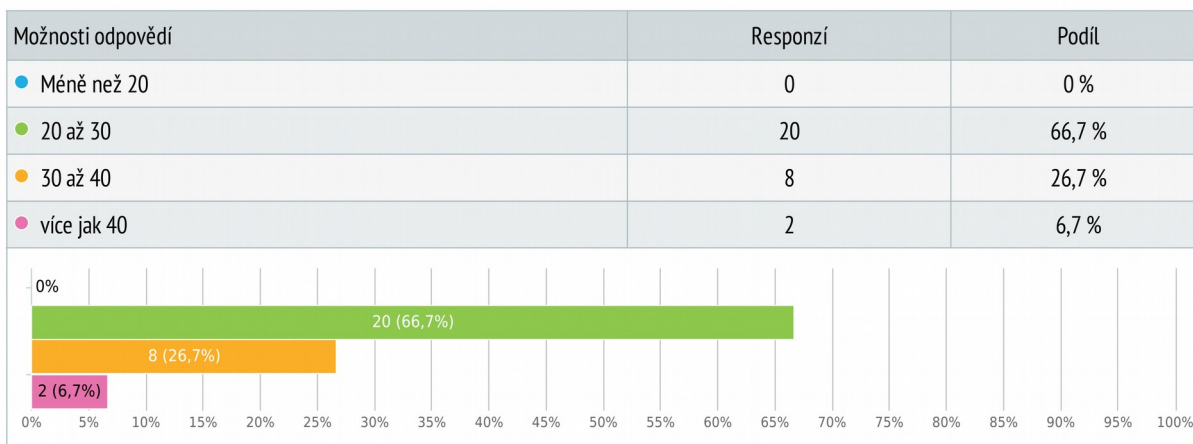
Jaká za svůj život získala ocenění a tituly?

- titul Zasloužilá umělkyně
- cenu Zlatého slavíka
- titul Národní umělkyně
- titul Zasloužilá členka Národního divadla
- titul Zasloužilá členka Státní opery
- cena České Thálie za celoživotní dílo

Příloha č.5

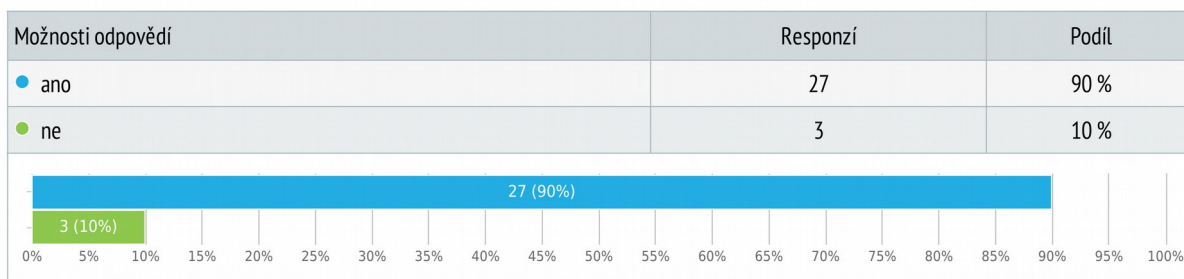
Kolik vám je let?

Výběr z možností, zodpovězeno 30x, nezodpovězeno 0x

Znáte operní zpěvačku Miladu Šubrtovou?

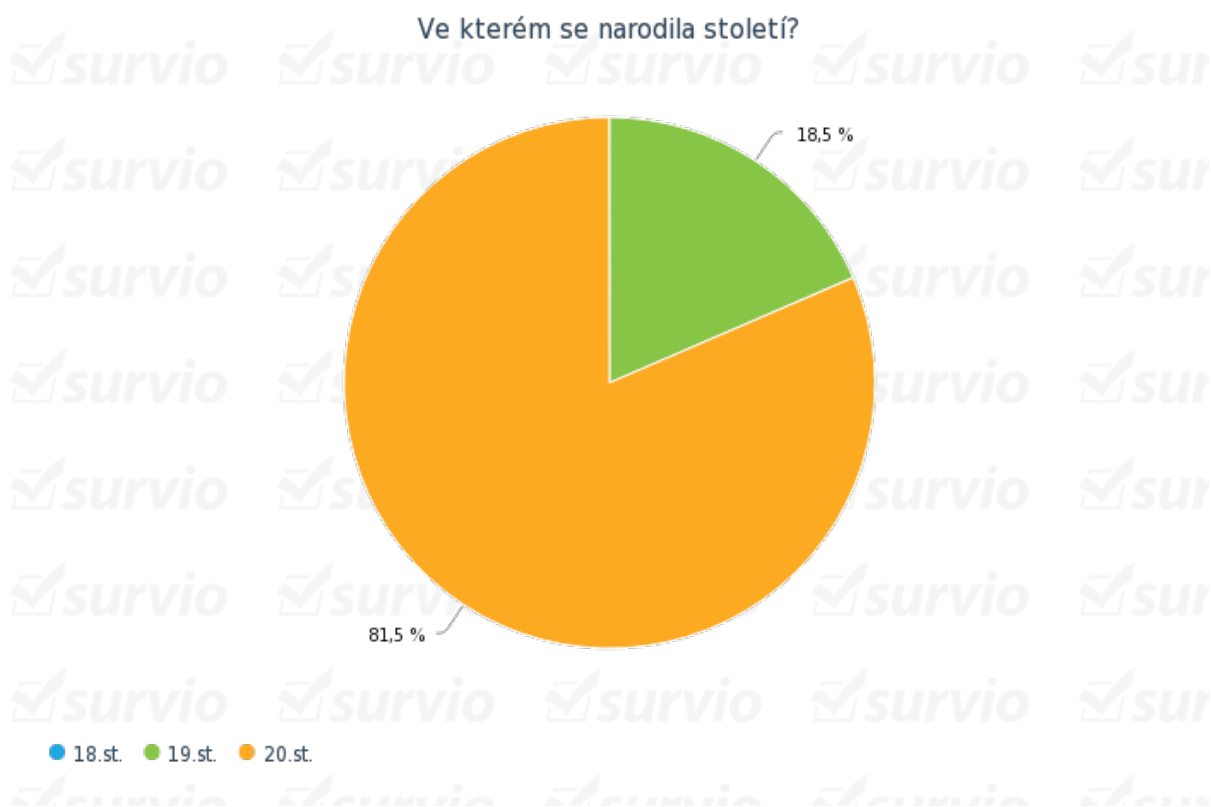
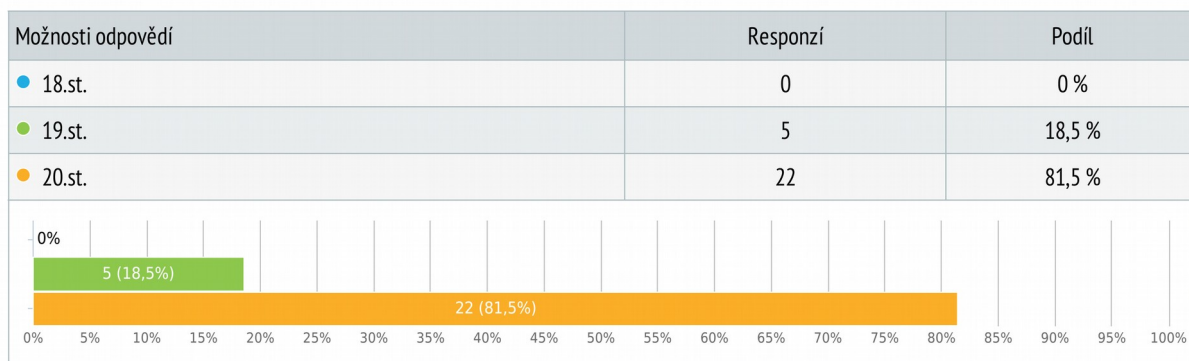
Výběr z možností, zodpovězeno 30x, nezodpovězeno 0x

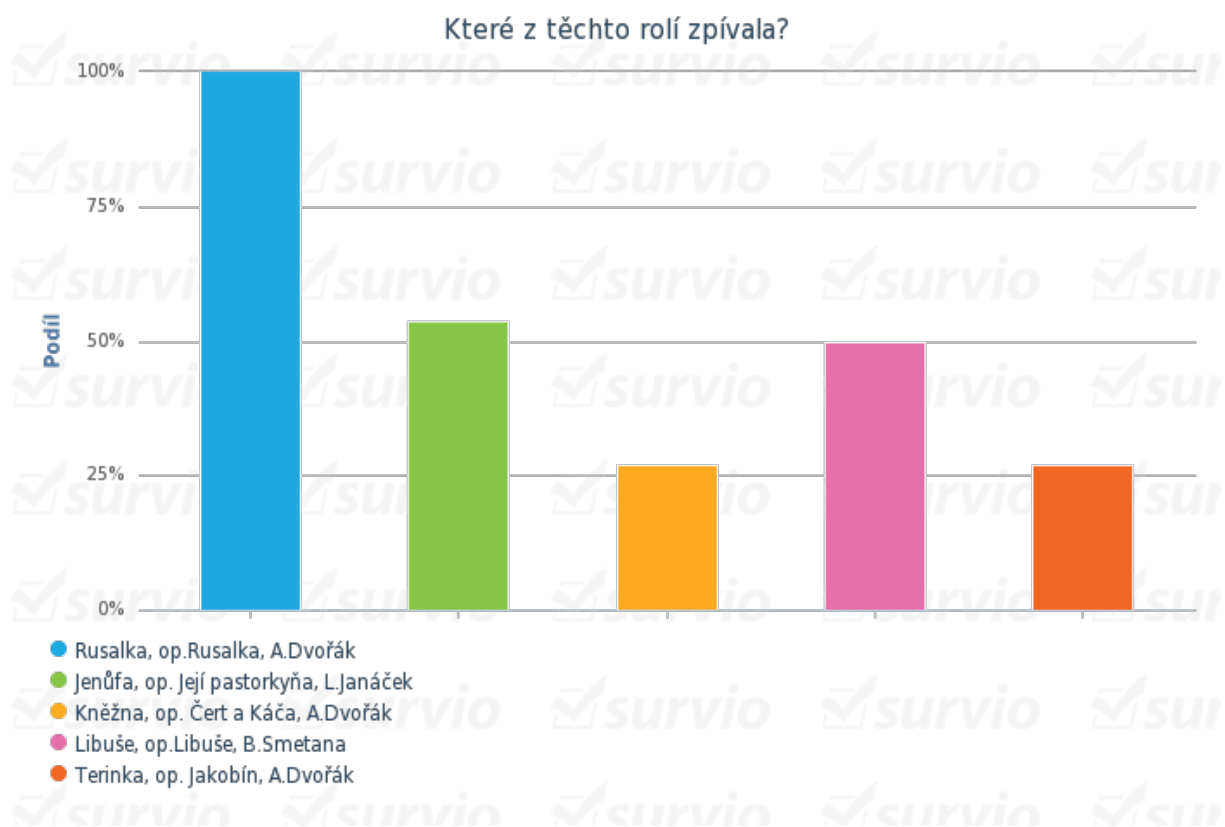
Příloha č.7

Ve kterém se narodila století?

Výběr z možností, zodpovězeno 27x, nezodpovězeno 3x

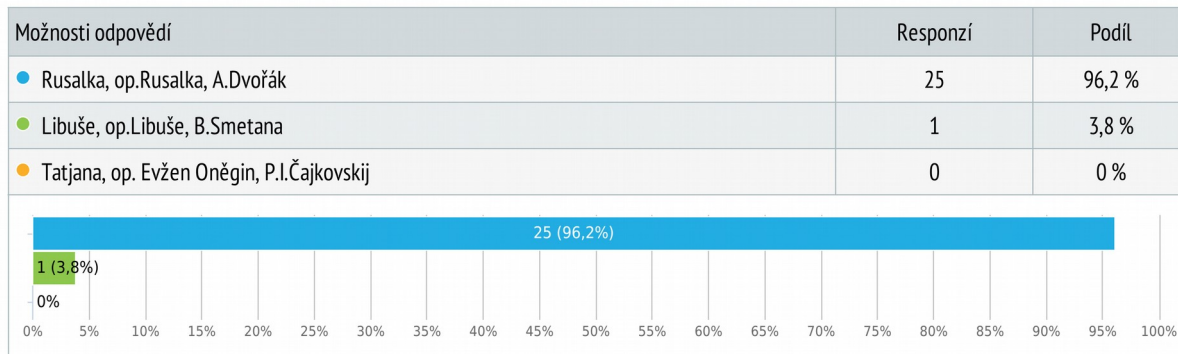

Příloha č.8

Kterou z těchto rolí si zazpívala nejvícekrát za svůj život?

Výběr z možností, zodpovězeno 26x, nezodpovězeno 4x

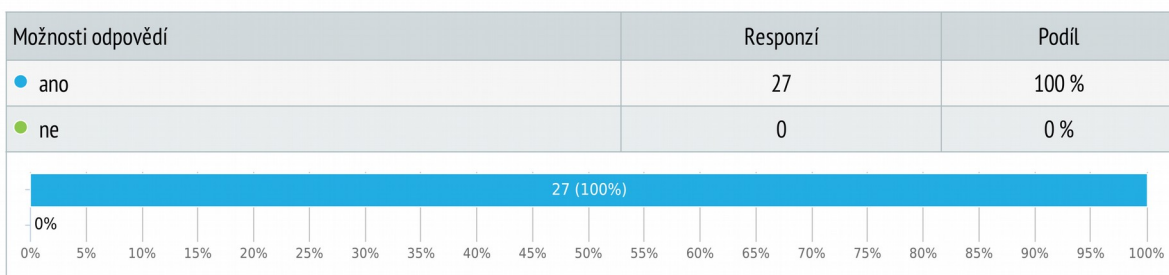

Kterou z těchto rolí si zazpívala nejvícekrát za svůj život?

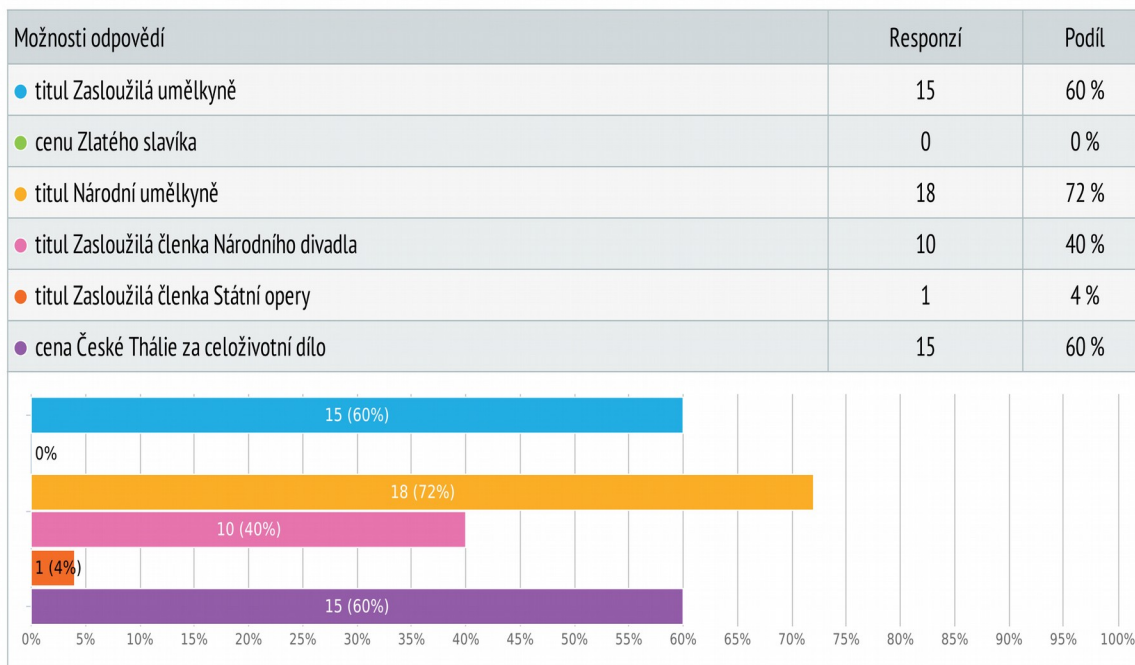
Byla členkou opery Národního divadla?

Výběr z možností, zodpovězeno 27x, nezodpovězeno 3x

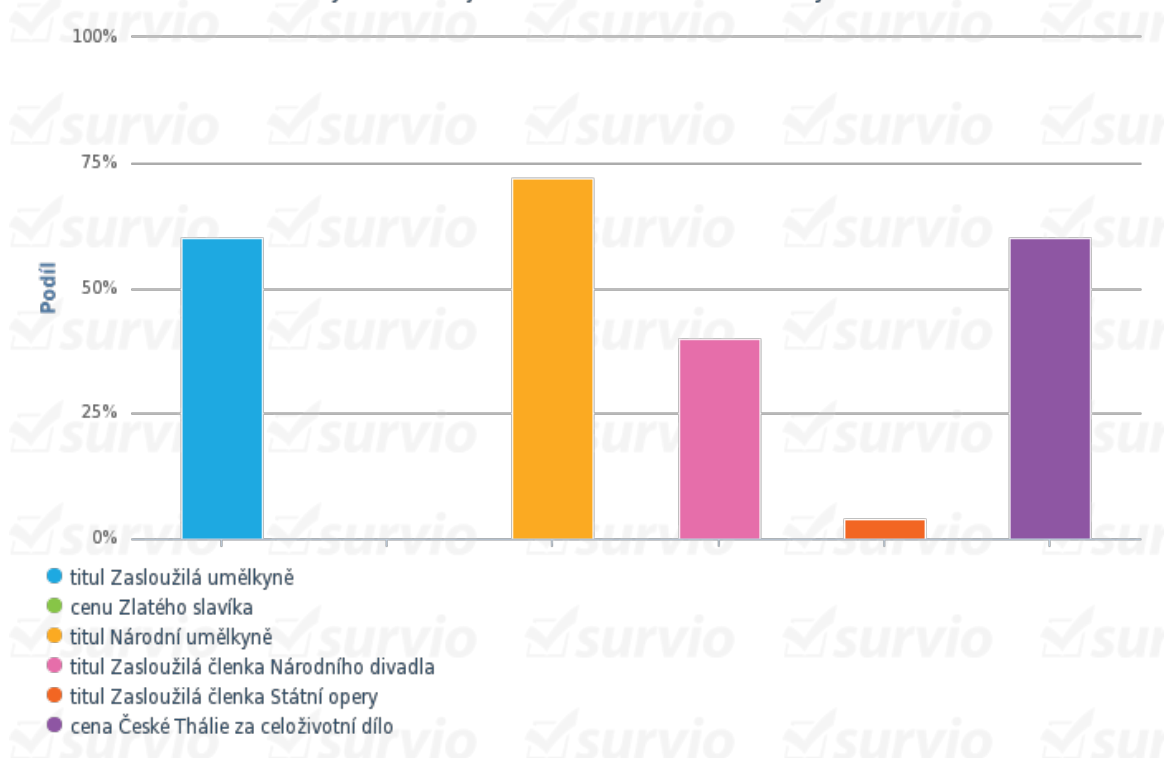

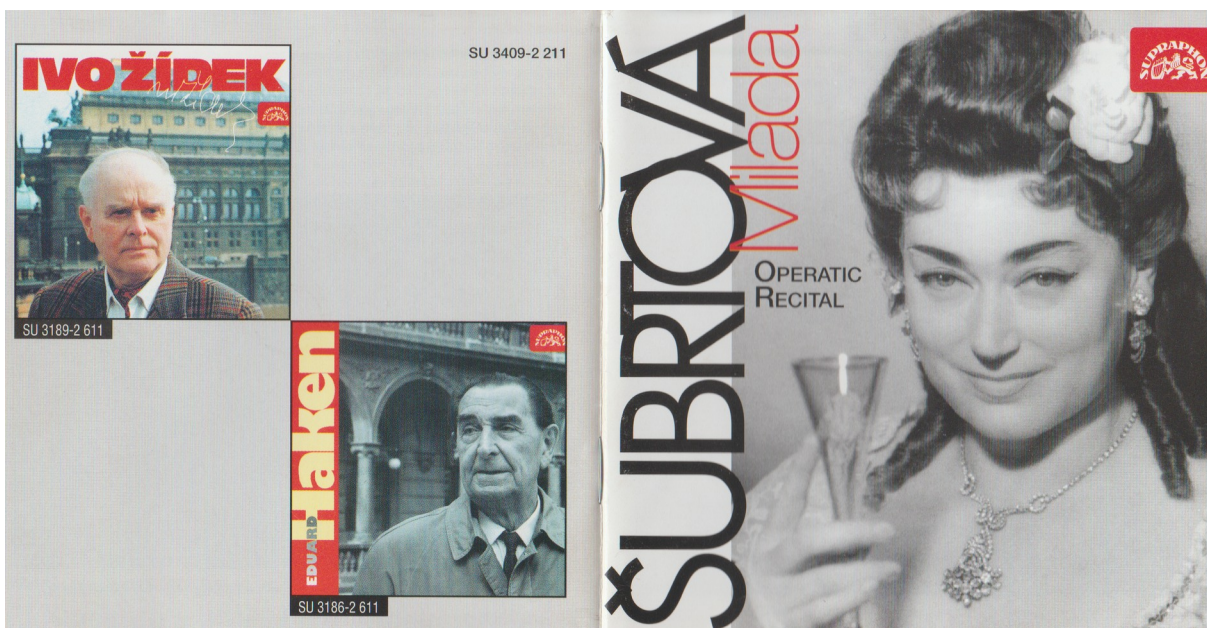
Jaká za svůj život získala ocenění a tituly?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 25x, nezodpovězeno 5x

Jaká za svůj život získala ocenění a tituly?

GOLDEN VOICE OF THE PRAGUE NATIONAL THEATRE

Milada Šubrtová • OPERATIC RECITAL

Antonín Dvořák (1841–1904)
Rusalka

Bedřich Smetana (1824–1884)
Čertova stěna / The Devil's Wall

Jakub Jan Ryba (1765–1815)
Pastorela / Pastoral

Vilém Blodek (1834–1874)
V studni / In the Well

Bedřich Smetana (1824–1884)
Libuše

Josef Bohuslav Foerster (1859–1951)
Eva

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)
Don Giovanni

Pjotr Il'yich Tchaikovsky (1840–1893)
Pikovaya dama / The Queen of Spades

Jacques Offenbach (1819–1880)
Les contes d'Hoffmann

Gustave Charpentier (1860–1956)
Louise

Giuseppe Verdi (1813–1901)
Un ballo in maschera
La traviata

Prague National Theatre Orchestra
(1,2,4,5,6,7,8,9,11,13,14)
Prague Smetana Theatre Orchestra (12)
Prague Radio Orchestra (10)
Prague Opera Orchestra (3)

Conductors:
František Dyk (10), **Zdeněk Chalabala** (1,2,6,7,8,9),
Jaroslav Krombholc (5), **František Škvor** (4), **Ladislav Šíp** (3),
Jan Hus Tichý (11,12,13), **Rudolf Vašata** (14)

Singers:
Beno Blachut (6), **Ivana Mixová** (11), **Ivo Žídek** (4,14)

Producer Ivan Ruml

This compilation
© 1999 Supraphon a. s.
© 1999 Supraphon a. s.

ADD STEREO
SU 3409-2 211
TOTAL TIME 71 : 41
MADE IN THE CZECH REPUBLIC

LC 00358

Supraphon a. s.
Palackého 1
112 99 Prague 1
www.supraphon.cz

Milada Šubrtová • OPERATIC RECITAL

SU 3409-2 211

PS 0001 - 2

Milada Šubrtová

Milada Šubrtová

PS 0001 - 2

CD – opera

1	B. Smetana: Dvě vdovy – Karolina	3'59"
2	B. Smetana: Dalibor – Milada	2'46"
3	B. Smetana: Libuše	3'17"
4	A. Dvořák: Jakobín – Julie	2'34"
5	A. Dvořák: Armida	3'17"
6	A. Dvořák: Rusalka	6'43"
7	W. A. Mozart: Idomeneo – Elektra	4'23"
8	W. A. Mozart: Don Giovanni – Donna Anna	2'45"
9	K. M. von Weber: Oberon – Rezie	8'39"
10	N. Rimskij-Korsakov: Zlatý kohoutek – Šemachánská carevna	3'27"
11	N. Rimskij-Korsakov: Carská nevěsta – Marfa	5'15"
12	J. J. Offenbach: Hoffmannovy povídky – Antonie	3'59"
13	Ch. Gounod: Faust a Markéta – Markéta	3'59"
14	G. Verdi: Sicilské nešpory – Elena	3'44"
15	G. Verdi: Nabucco – Abigail	5'48"
16	G. Verdi: Trubadúr – Leonora	4'35"
17	R. Leoncavallo: Komedianti – Nedda	4'16"

Total time: 73'59"

CD – opereta

1	F. Lehár: Giuditta	3'58"
2	F. Lehár: Země úsměvů – duet Líza–Sou-Chong	4'27"
3	F. Lehár: Cikánská láska – Ilona	2'42"
4	F. Lehár: Veselá vdova – Hana Glawari	5'10"
5	E. Kalmán: Čardášová princezna – Sylva Varescu	2'51"
6	I. Tjardovič: Malá Floramye – Floramye	4'00"
7	J. J. Offenbach: Král Velikáš – Isabela	2'06"
8	J. J. Offenbach: Král Velikáš – duet Isabela–Michal	2'21"
9	J. J. Offenbach: Velkovévodkyně z Gerolsteinu	3'29"
10	J. J. Offenbach: Krásná Helena – duet Helena–Paris	5'21"
11	J. J. Offenbach: Krásná Helena – Helena	3'39"
12	J. J. Offenbach: Madame Favart	3'05"
13	J. J. Offenbach: Orfeus v podsvětí – duet Eurydika–Jupiter	3'44"
14	J. Strauss: Hlasy jara	5'32"
15	J. Strauss: Vídeňská krev – hraběnka	3'52"
16	J. Strauss: Vídeňská krev – duet hraběnka–hrabě	5'21"
17	J. Strauss: Cikánský baron – Žofka	2'15"
18	J. Strauss: Cikánský baron – duet Žofka–Barinkay	3'39"
19	J. Strauss: Netopýr – Rosalinda	3'50"

Total time: 72'17"

Oleaspol

Rekonstrukce nahrávek: Studio PRINCIPIUM - Zd.Dvořák, K.Valter • Dramaturgie: Jaroslav Mrázek • © Text: PhDr. Olga Janáčková
 © + © Studio PRINCIPIUM 1999 • © Foto: Pavel Horník a soukromý archiv M. Šubrtové • © Design: City Studio Praha 1999

Příloha č.14

Přikládám CD s nahrávkami Milady Šubrtové od Supraphonu a Studia Principium.